

EUROOPA PARLAMENDI JA ELI LIIKMESRIIKIDE PARLAMENTIDE VAHELISED SUHTED

**2016. AASTA
VAHEARUANNE**

Euroopa Parlament

ET

Euroopa Liit toimib esindusdemokraatia alusel.

751 MEPs

Liikmesriike esindavad Euroopa Ülemkogus riigipead või valitsusjuhid ja nõukogus liikmesriikide valitsused, kes ise annavad demokraatlikult aru kas oma parlamentidele või kodanikele.

Kodanikke esindab ELi tasandil otseselt Euroopa Parlament.

Riikide parlamendid aitavad liidu heale toimimisele aktiivselt kaasa...

...ELi institutsioonide esitatud teabe ja ELi seaduseelnõude põhjal.

...tagades, et järgitakse subsidiaarsuse põhimõtet.

...osaledes vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala hindamise mehhanismides ning olles seotud Eurooli poliitilise järelevalve ja Eurojusti hindamisega.

...võttes osa ELi lepingute läbivaatamismenetlustest.

...olles teavitatud riikide taotlustest ELiga ühinemiseks.

...osaledes parlamentidevahelises koostöös riikide parlamentidega ja Euroopa Parlamendiga.

Euroopa Parlament ja riikide parlamendid määravad üheskoos kindlaks, kuidas toimub tulemuslik ja regulaarne parlamentidevaheline koostöö Euroopa Liidus.

Euroopa Liidu asjade komisjonide konverents võib esitada Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile läbivaatamiseks iga küsimuse, kui peab seda vajalikuks. Lisaks toetab konverents teabe ja parimate tavade vahetamist riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahel.

2016. aasta vahearuanne

Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide parlamentide vahelised suhted

2016. AASTA VAHEARUANNE

SISUKORD

Riikide parlamentidega suhtlemise eest vastutavate Euroopa Parlamendi asepresidentide eessõna	6
1. Aruande kontekst.....	7
2. Parlamentidevahelise koostöö peamised tulemused ja suundumused.....	8
2.1. Ühendkuningriigi ELi väljaastumine: arutelu ELi tuleviku üle	8
2.2. Liikmesriikide parlamentide kollase kaardi menetlus komisjoni ettepaneku kohta muuta töötajate lähetamise direktiivi	9
2.3. Eurooli parlamentaarne ühiskontroll.....	10
2.4. ELi kaubanduspoliitika ja parlamentide roll	10
2.5. ELi raamistik õigusriigi põhimõtete tugevdamiseks Euroopa Liidus: parlamentidevahelised arutelud.....	11
3. Institutsioonilised parlamentaarsed organid.....	12
3.1. Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverents (COSAC)	12
3.2. Euroopa Liidu liikmesriikide parlamendispiikrite iga-aastased ja mitteametlikud konverentsid	14
4. Parlamentidevaheline dialoog.....	16
4.1. Euroopa parlamentaarne nädal ja parlamentidevaheline konverents stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta Euroopa Liidus	16
4.2. Parlamentidevaheline koostöö välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas	16
4.3. Parlamentidevahelised komisjonide kohtumised ja muud parlamentidevahelised kohtumised	17
4.4. ELi riikide parlamentide kahepoolsed külastused Euroopa Parlamenti.....	18
5. Varajase hoiatamise mehhanism ja mitteametlik poliitiline dialoog – Lissaboni lepingu protokollid nr 1 ja 2.....	19
6. Teabevahetuse ja võrkude loomise vahendid.....	21
6.1. Euroopa Parlamendiuringute ja Dokumendikeskus	21
6.2. Parlamentidevaheline ELi teabevahetussüsteem (IPEX)	22
6.3. Muud vahendid ja võrgustikud.....	23
LISAD.....	26
I LISA – COSACi 2016. aasta kohtumiste teemad ja peaesinejad	26
II LISA – Euroopa Parlamendi komisjonide korraldatud parlamentidevahelised kohtumised Brüsselis 2016. aastal	27
III LISA – Riikide parlamentide külastused Euroopa Parlamenti (sealhulgas videokonverentsid).....	29
IV LISA – Varajase hoiatamise mehhanismi andmed	32
V LISA – Euroopa Parlamendiuringute ja Dokumendikeskus (ECPRD).....	33

Väljaandja:

Euroopa Parlamendi riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat, mis kuulub Euroopa Parlamendi presidentuuri peadirektoraadi alla.

Direktor: Christine Verger, christine.verger@ep.europa.eu

Institutsioonidevahelise koostöö üksuse juhataja: Pekka Nurminen,

pekka.nurminen@ep.europa.eu

Õigusloomealase dialoogi üksuse juhataja: Patrizia Maria Prode, patrizia.prode@ep.europa.eu

Teksti koostajad: Luis Balsells Traver, luis.balsells@ep.europa.eu, ja Paolo Atzori,

paolo.atzori@ep.europa.eu

Tekst valmis 7. aprillil 2017.

relnatparl@ep.europa.eu

www.europarl.europa.eu/relnatparl

Kõik fotod ja illustratsioonid © Euroopa Liit, 2017.

Riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat annab Euroopa Parlamendi poliitilistele organitele, liikmetele ja peasekretariaadile nõu nende institutsioonidevahelises koostöös ja õigusloomealases dialoogis riikide parlamentidega. Direktoraat pakub tuge parlamentidevahelise tegevuse korraldamises, aitab kaasa aluslepingu parlamentidevahelist koostööd käsitlevate sätete rakendamisele Euroopa Parlamendis ning pakub eksperditeadmisi kogu õigusloometsükli vältel ja Euroopa Parlamendi muude poliitiliste pädevuste raames.

Riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat tegutseb riikide parlamente käsitlevate teadmiste keskusena ja annab Euroopa Parlamendi juhatusele teavet riikide parlamentide parimate tavade kohta. Direktoraat esindab Euroopa Parlamenti parlamentidevahelise koostöö haldusvõrgustikes. Direktoraat suhtleb ametnikega, kes esindavad riikide parlamente Brüsselis, ja hoiab tihedaid sidemeid nende haldusüksustega.

Riikide parlamentidega suhtlemise eest vastutavate Euroopa Parlamendi asepresidentide eessõna

Käesolevas 2016. aasta vahearuandes antakse ülevaade Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide parlamentide vahelistest suhetest.

Esiteks soovime avaldada tänu meie eelkäijatele, asepresidentidele Ramón Luis Valcárcel Sisole ja Anneli Jäätteenmäkile, kes vastutasid riikide parlamentidega suhtlemise eest ametiaja esimeses pooles. Meil on suur au see ülesanne üle võtta ja me täname neid tehtud töö eest.

Aastal 2016 puutus Euroopa Liit kokku paljude raskustega – Brexit, ränne, terrorism, natsionalismi kasv ja konfliktid ELi vahetus naabruses –, mis on pärvinud riikide parlamentides ja Euroopa Parlamendis palju tähelepanu. Mõned meie kodanikest on kaotanud usalduse institutsioonide ja nn valitseva ringkonna vastu, olgu selleks siis Brüsseli eliit või riigi eliit.

Järjest enam globaliseerumas, keerukamas ja kiiremini liikumas maailmas tuleb tõhusate lahenduste leidmiseks paremini koos tegutseda.

Rohkem kui kunagi varem tuleb meil nüüd näidata, et demokraatlike riikide jaoks on vaja hästi toimivaid institutsioone.

Ajal, mil tähistame Rooma lepingu allkirjastamise 60. aastapäeva, on parlamentidevaheline koostöö Euroopa Liidu tuleviku kujundamises kesksel kohal.

Euroopa Liit peab reageerima tõhusamalt ning me peame muutma oma töötamise viisi paremaks.

Kõik me keskendume oma kodanike ootuste täitmisele, kuid pidevalt muutuvates tingimustes on nende ootuste täitmine muutunud raskemaks.

Meie liit on ainult nii tugev, kui tugevad on liikmesriigid ja kui tugevad riikide parlamendid võimaldavad liikmesriikidel olla.

Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vaheline koostöö võib praegusel rahutul ajal soodustada ühisele arusaamale jõudmist ning käesolevas aruandes näidatakse, kui sügav ja ulatuslik parlamentidevaheline suhe on.

Mairead McGuinness
Asepresident

Bogusław Liberadzki
Asepresident

1. Aruande kontekst

Käesolevas aruandes käsitletakse Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide parlamentide vahelisi suhteid ja parlamentidevahelist koostööd 2016. aastal. Euroopa Liidul tuli 2016. aastal tegeleda mitme samaaegse kriisi ja Ühendkuningriigis peetud Euroopa Liidu liikmesust käsitleva rahvahääletuse tulemusega (Brexiti protsess). Samuti tähistab 2016. aasta lõpp Euroopa Parlamendi ametiaja 2014–2019 keskpaika, mis toob kaasa muudatusi institutsiooni struktuuris.

Parlamentidevahelise suhtluse puhul analüüsitakse käesolevas aruandes esiteks põhilisi poliitilisi arenguid, mis olid esiplaanil kõikides parlamentidevaheliste suhete päevakordades (2. osa).

Järgmistes peatükkides esitletakse ja analüüsitakse parlamentidevaheliste organite arengut (3. osa), parlamentidevahelise dialoogi vorme (4. osa), liikmesriikide parlamentide korraldatavat subsidiaarsuse kontrolli (5. osa) ning parlamentidevahelise koostöö haldusvahendeid ja -võrgustikke (6. osa).

Peamised 2016. aastal toimunud arengud, mis parlamentidevahelist koostööd mõjutasid ja mida käesolevas aruandes käsitletakse, on järgmised:

- Ühendkuningriigi EList väljaastumise protsess ja käimasolev arutelu ELi tuleviku üle;
- kolmas riikide parlamentide algatatud kollase kaardi menetlus töötajate lähetamist käsitleva tundliku seadusandliku ettepaneku kohta;
- arutelu Eurooli parlamentaarse ühiskontrolli teemal;
- liikmesriikide parlamentide roll ELi kaubanduslepingutes, eelkõige Atlandi-üleses kaubandus- ja investeerimispartnerluses (TTIP) ELi ja Ameerika Ühendriikide vahel ning laiaulatuslikus majandus- ja kaubanduslepingus (CETA) ELi ja Kanada vahel;
- liikmesriikide parlamentide keskne roll Euroopa Liidus õigusriigi põhimõtete tugevdamisel.

Käesolev aruanne ning ka lisateave Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide parlamentide vaheliste suhete kohta on kättesaadav Euroopa Parlamendi veebilehel aadressil www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/news.

2. Parlamentidevahelise koostöö peamised tulemused ja suundumused

Parlamentidevaheline koostöö on loomulikult seotud poliitiliste arengutega Euroopa Liidus ja selle liikmesriikides. Välja võib tuua alljärgnevad peamised teemad, mis olid valdkondadeülesed ja mida käsitleti kogu 2016. aasta jooksul peaaegu kõikidel foorumitel, kõikides institutsioonides ning parlamentidevaheliste suhete ja dialoogi kõikides vormides. Nende mõju kandub väga tõenäoliselt edasi ka järgnevasse aastasse.

2.1. Ühendkuningriigi EList väljaastumine: arutelu ELi tuleviku üle

Ühendkuningriigis korraldati 23. juunil 2016. aastal rahvahääletus küsimuses „Kas Ühendkuningriik peaks jääma Euroopa Liidu liikmeks või astuma Euroopa Liidust välja?“. 51,9 % rahvahääletusel osalenutest pooldasid EList väljaastumist.

Viis päeva hiljem võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni¹ Ühendkuningriigi otsuse kohta EList välja astuda. Resolutsioonis rõhutati, et ELi jaoks on tegu kriitilise hetkega, mil liidu kodanike huvid ja ootused tuleb tuua tagasi arutelude keskmesse ning Euroopa projektile tuleb anda uus tõuge. Euroopa Parlamendi nõusolekut on vaja nii väljaastumislepingu kui ka uute Ühendkuningriigi ja Euroopa Liidu vaheliste suhete sõlmimiseks.

Euroopa Liidu tuleviku osas rõhutas Euroopa Parlament, et liitu tuleb reformida, muuta paremaks ja demokraatlikumaks, et vastata kodanike ootustele, ning eelkõige tuleb teha järgmist:

- tugevdada ELi tuumikut ja vältida *à la carte* lahendusi;
- edendada ELi ühiseid väärtusi ning tagada stabiilsus, sotsiaalne õiglus, jätkusuutlikkus, majanduskasv ja tööhõive;
- saada üle jätkuvast majanduslikust ja sotsiaalsest ebakindlusest;
- kaitsta kodanikke ja tegeleda rändeprobleemidega;
- arendada majandus- ja rahaliitu ning vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala ning muuta neid demokraatlikumaks ning
- tugevdada ühist välis- ja julgeolekupoliitikat.

Liikmesriikide parlamentide rollist saab Euroopa tuleviku üle peetava arutelu osa.

Arvestades Brexitit ning majandus- ja rändekriisi, millega EL kokku puutub, algatati Slovakkia Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise parlamentaarse mõõtme raames arutelu ELi olukorra ja tuleviku üle (nn Bratislava protsess). Protsessiga alustati 6. ja 7. oktoobril 2016. aastal peetud mitteametlikul Bratislava parlamentaarsel tippkohtumisel ning see kulmineerus kahe ELi parlamendispiikrite kohtumisega 2017. aastal: märtsis Roomas, et tähistada Rooma lepingu 60. aastapäeva, ning aprillis Bratislavas, kus toimus iga-aastane parlamendispiikrite konverents.

Brexitit teema on domineerinud – või vähemalt andnud tooni – ka Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverentsil (COSAC) toimunud aruteludel, millest esimene oli juulis Bratislavas toimunud eesistujate kohtumine.

Alates Ühendkuningriigi rahvahääletusest on suurenenud liikmesriikide parlamentide ametlike kahepoolsete Brexitiga seotud külastuste arv Brüsselisse. Külalisdelegatsioonidel on olnud suur huvi Euroopa Parlamendi Brexitiga tegelemiseks ette nähtud menetluste, struktuuride ja ajakava vastu, samuti toimus parlamentide vahel poliitiliste sõnumite edastamine.

¹ Euroopa Parlamendi 28. juuni 2016. aasta resolutsioon Ühendkuningriigi referendumist tuleneva otsuse kohta EList lahkuda. Vastuvõetud tekstid, P8_TA (2016)0294.

2.2. Liikmesriikide parlamentide kollase kaardi menetlus komisjoni ettepaneku kohta muuta töötajate lähetamise direktiivi

ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokollis nr 2 sätestatakse läbivaatamise mehhanism kavandatud õigusaktide jaoks, mis ei kuulu Euroopa Liidu ainupädevusse. Liikmesriikide parlamendid võivad vaadata ELi seadusandliku akti eelnõu läbi kaheksa nädala jooksul alates selle edastamisest. Kui liikmesriigi parlament leiab, et seadusandliku akti eelnõu ei ole subsidiaarsuse põhimõttega kooskõlas, võib liikmesriik esitada põhjendatud arvamuse.

Komisjon võttis 8. märtsil 2016. aastal vastu ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (COM(2016)0128).

Liikmesriikide parlamentide subsidiaarsuse kontrolli kaheksanädalase tähtaja möödudes oli 14 liikmesriikide parlamenti või parlamendikoda võtnud vastu põhjendatud arvamuse, milles väideti, et komisjoni ettepanek ei ole subsidiaarsuse põhimõttega kooskõlas. Need olid Bulgaaria Rahvuskogu, Horvaatia parlament, Tšehhi Esindajatekoda, Tšehhi Senat, Taani Folketing, Eesti Riigikogu, Ungari Rahvuskogu, Läti Seim, Leedu Seim, Poola Seim, Poola Senat, Rumeenia Saadikutekoda, Rumeenia Senat ja Slovakkia Rahvuskogu. Need parlamendid ja parlamendikojad moodustasid liikmesriikide 56 häälest kokku 22 häält, mistõttu algatati kollase kaardi menetlus.

Tegemist oli kolmanda kollase kaardi menetlusega alates Lissaboni lepingu jõustumisest 2009. aastal. Võib öelda, et poliitiliselt oli see menetlus seni kõige laharvamusterohkem.

Erinevad liikmesriikide parlamendid esitasid oma põhjendatud arvamustes kõnealuse teema kohta erinevaid argumente, näiteks et töötajate töötasu suuruse kindlaksmääramine kuulub liikmesriikide ainupädevusse, et ettepanekuga sekkutakse tööstussuhetesse või et ettepanek piirab siseturul teenuste osutamise vabadust. Lisaks tõstatati menetlusalaseid küsimusi, nagu ettepaneku subsidiaarsust käsitleva üksikasjaliku põhjenduse puudumine või finantsmõju hinnangu puudumine. Peale selle väideti, et ettepaneku vastuvõtmisele eelnenud komisjoni konsultatsioonid polnud piisavad ja et komisjon oleks pidanud enne samal teemal uute õigusaktide vastuvõtmist ootama ära jõustamisdirektiivi ülevõtmistähtaja möödumise.

Komisjon lõpetas ettepaneku läbivaatamise 20. juulil 2016. aastal ja jõudis järeldusele, et selles järgiti subsidiaarsuse põhimõtet. Komisjon väitis, et 1996. aasta direktiivi ja 2014. aasta jõustamisdirektiivi vastuvõtmisega oli Euroopa Liidu seadusandja juba otsustanud, et liidu tasandil on võimalik paremini saavutada teenuste vaba osutamise hõlbustamise eesmärk, tagades samal ajal võrdsemad tingimused riiklike ja piiriüleste teenusepakkujate vahel ning lähetatud töötajate kaitse. Veel märkis komisjon, et ettepanekus sätestati reguleeriv raamistik töötajate lähetamiseks liidu tasandil, võttes arvesse, et töötajate lähetamine on piiriülene tegevus, ning et kui liikmesriigid tegutseksid riiklikul tasandil ühepoolset, võiks nende tegevus teenuste osutamise vabaduse osas viia siseturu killustumiseni. Seetõttu säilitas komisjon ettepaneku.

Töötajate lähetamise direktiivi kollase kaardi menetlust arutati kogu 2016. aasta jooksul erinevatel parlamentidevahelistel kohtumistel. Selle üle arutleti COSACi eesistujate kohtumisel juulis, kus oli kohal ka ettepaneku koostamise eest vastutanud Marianne Thyssen, kes arutelus aktiivselt osales. Samuti arutati seda parlamentidevahelisel komisjoni kohtumisel, mille tööhõive- ja sotsiaalkomisjon (EMPL) korraldas 12. oktoobril 2016. Praegu on ettepanek arutlusel nõukogus ja Euroopa Parlamendis.

2.3. Europoli parlamentaarne ühiskontroll

Uus Europoli määrus (määrus (EL) 2016/794) võeti vastu 11. mail 2016. aastal ja see peaks jõustuma 1. mail 2017. aastal.

Oluline uuendus on määruses see, et Europolile hakatakse kohaldama nõuetekohast demokraatlikku kontrolli, mida viib ellu Euroopa Parlament koos riikide parlamentidega kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 88, kus on sätestatud, et „[a]sjaomaste määrustega määratakse kindlaks ka see, kuidas kontrollib Euroopa Parlament koostöös riikide parlamentidega Europoli tegevust.“ Europoli määrusega luuakse seetõttu parlamentaarne ühiskontrolli töörühm, mis „teostab poliitilist järelevalvet Europoli tegevuse üle tema ülesannete täitmisel, sealhulgas Europoli tegevusest füüsiliste isikute põhiõigustele ja -vabadustele tulenevate tagajärgede üle“. Kuigi määruses endas sätestatakse üksikasjalikult uue ühiskontrolli töörühma eesmärgid, ülesanded ja vahendid, määravad selle korralduse ja töökorra „koos kindlaks Euroopa Parlament ja riikide parlamendid kooskõlas protokoll nr 1 artikliga 9“.

Mais 2016 Luksemburgis toimunud ELi parlamendispiikrite konverentsil nõustuti, et järgitakse järkjärgulist lähenemisviisi ja spiikrite konverentsi eesistujakolmikust (Luksemburgi, Slovakkia ja Eesti parlamendid ja Euroopa Parlament) koosneval töörühmal palutakse mõelda kontrollimehhanismide üle ning esitada ettepaneku eelnõu uue ühiskontrolli organi korralduse ja töökorra kohta.²

Pärast spiikrite konverentsi järeldusi konsulteeriti nimetatud järkjärgulise lähenemisviisi raames kõigi ELi parlamentide/parlamendikodade ja Euroopa Parlamendiga (konsultatsioon toimus küsimustiku vormis 2016. aasta septembris ja oktoobris), samuti vahetati arvamusi 28. novembril 2016. aastal Brüsselis toimunud Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni (LIBE) parlamentidevahelisel kohtumisel.

Konsultatsioonide tulemusena esitas eesistujakolmiku töörühm 2016. aasta lõpus kõigile parlamentidele/parlamendikodadele teksti eelnõu. Teksti eelnõu eesmärk oli määrata kindlaks sellised tulevase parlamentaarne ühiskontrolli töörühma aspektid nagu liikmesus, arvuline koosseis ja eesistumine, samuti selle kohtumiste sagedus ja toimumiskoht. Enne lõplikku otsust, mille ELi parlamendispiikrid ja Euroopa Parlamendi president teevad oma iga-aastaselt konverentsil 23. ja 24. aprillil 2017. aastal Bratislavas, saavad kõik riikide parlamendid/parlamendikodad tekstis muudatusi teha.

2.4. ELi kaubanduspoliitika ja parlamentide roll

Parlamentidevahelistes ELi kaubanduspoliitika alastes suhetes oli 2016. aasta olulise tähtsusega. Lissaboni lepinguga anti ühine kaubanduspoliitika liidu ainupädevusse. Siiski ei kuulu sellesse kategooriasse nn segalepingud, mis tõstatab taas arutelu pädevuste kohta. See on ilmnunud TTIP (EL-USA) ja CETA (EL-Kanada) poliitiliselt tundlike läbirääkimiste käigus.

Riikide parlamentide roll võib kaubanduslepingutes olla kahesugune. Riikide parlamendid peavad segalepingud ratifitseerima, mis muudab nende positsiooni ametlikult väga tugevaks. Peale ametliku pädevuse kontrollivad siiski väga paljud riikide parlamendid, kui mitte kõik, ka oma valitsust siis, kui nõukogu annab läbirääkimisvolitused komisjonile, samuti toimub see mõnel juhul kogu läbirääkimisprotsessi jooksul ning lepingu allkirjastamisel. Sellistel juhtudel sõltub riigi parlamendi roll liikmesriigi põhiseaduslikest sätetest.

² ELi parlamendispiikrite konverentsi järeldused on avaldatud aadressil www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers

Juulis 2016 tegi komisjon ettepaneku allkirjastada CETA segalepinguna, mille puhul on vaja, et kõik liikmesriigid ratifitseeriksid selle vastavalt riiklikele põhiseaduslikele nõuetele. Oktoobris 2016 olid Belgia valitsusel tõsised raskused CETA lepingu allkirjastamiseks volituste saamisega.

Detsembris 2016 esitas Euroopa Kohtu kohtujurist oma arvamuse ELi ja Singapuri vahelise vabakaubanduslepingu (EUSFTA) kohta ning järeldas, et seda lepingut tuleks samuti pidada segalepinguks. Euroopa Kohtu täiskogu otsustab alles asja üle.

Bratislavas 13.–15. novembril 2016. aastal toimunud Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverentsi (COSAC) täiskogul arutati TTIP üle elavalt ja ulatuslikult, näidates, et riikide parlamendid ei plaani jääda oluliste ELi kaubanduspoliitika küsimuste korral poliitiliselt ega juriidiliselt kõrvalseisjateks.

Euroopa Parlamendi rahvusvahelise kaubanduse komisjon vastas parlamentidevahelise dialoogi parandamise vajadusele 29. novembril 2016. aastal töölouna korraldamisega. Näib, et riikide parlamentide kogu läbirääkimiste protsessi kaasamine pakub strateegilisest seisukohast huvi.

2.5. ELi raamistik õigusriigi põhimõtete tugevdamiseks Euroopa Liidus: parlamentidevahelised arutelud

Euroopa Parlament on pidevalt rõhutanud, et riikide kohustused õigusriigi ja demokraatia osas on fundamentaalne küsimus ja seda mitte ainult kandidaatriikide jaoks, kes Kopenhaageni kriteeriume täita soovivad, vaid et see on kohustuslik ka pärast ELiga ühinemist.

Alates sellest, kui Amsterdami lepinguga kehtestati liikmesriigi liikmesuse peatamiseni viiv mehhanism, on Euroopa Parlament jälginud mitme liikmesriigi puhul Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud väärtustest kinnipidamist. Teistes rahvusvahelistes organisatsioonides, näiteks Euroopa Nõukogus ja ÜROs, on kasutusel sarnased mehhanismid, mis on siiski tugevamad, sest rikkumine võib viia rikkumise toime pannud lepinguosalise väljaheitmiseni. ELi aluslepingutes ette nähtud mehhanism on valmistanud muret ja toonud kaasa kaebused liikmesriikidest, kelle arvates Euroopa Parlament on nad ebaõiglaselt esile toonud ja välja valinud, väites, et näib, et nende häält ei võeta hoiatamisel kunagi arvesse. Samal ajal on kodanikuühiskond ja valitsusvälised organisatsioonid pidevalt süüdistanud ELi tegevusetuses, mis tuleneb mehhanismi valitsustevahelisest olemusest.

Tegelikult on mehhanism poliitiline ja see pole seotud jurisdiktsiooniga. Euroopa Liidu Kohus saab kontrollida ainult mehhanismi menetluslikku külge.

Märtsis 2014 esitas komisjon teatise „Uus ELi raamistik õigusriigi põhimõtete tugevdamiseks Euroopa Liidus“, mille eesmärk oli tagada õigusriigi tõhus ja sidus kaitse kõigis liikmesriikides. Raamistiku eesmärk oli tegeleda olukordadega ja lahendada olukorrad, kus õigusriik on süstemaatiliselt ohus.

Madalmaad pühendasid oma Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise parlamentaarne mõõtme tegevuste raames COSACi poolaasta aruandes ühe peatüki õigusriigile ja parlamentide rollile eesmärgiga võimaluse korral esitada ühised demokraatia ja põhiõiguste määratlused ning soovitada parimaid tavasid, mida saaks riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahel jagada. Teema oli COSACi päevakorras ja see oli üks peamisi 2016. aastal Haagis toimunud täiskogu teemasid. Kuigi järeldusteni ei jõutud, näitas arutelu selget veendumust, et põhiväärtused on ühiste ja üldiste peamiste põhimõtete kogum ning et nende kaitsmine ja toetamine on kõigi sidusrühmade kohustus. Euroopa Parlamenti esindas arutelus raportöör Sophie in 't Veld (ALDE).

Oktoobris 2016 võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni soovitud komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta (vt in 't Veldi ELi toimimise lepingu artikli 225 alusel seadusandliku algatuse kohta esitatud raportit)³. Raportiga oli kaasas Euroopa lisaväärtuse hinnang, mille põhiline järeldus oli, et ELi lepingu artiklis 2 väljakuulutatud õiguste ja väärtuste ning nende tegeliku järgimise vahel ELi institutsioonides ja liikmesriikides on lõhe, mis toob endaga kaasa märkimisväärsed majanduslikud, sotsiaalsed ja poliitilised kulud. Resolutsioonis rõhutatakse, et „Euroopa Parlamendil ja liikmesriikide parlamentidel peaks olema tähtis osa Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud ühiste väärtustega seoses saavutatav hindamisel ja nende väärtuste järgimise järelevalvel“. Euroopa Parlamendi ELi demokraatiat, õigusriigi põhimõtet ja põhiõiguste mehhanismi käsitleva ettepaneku eesmärk on tuua olemasolevad asjakohased vahendid kokku ühe instrumendi alla.

Euroopa Parlament palus komisjonil esitada 2017. aasta septembriks ettepanek liidu demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste pakti kohta, mille puhul oleks tegu olemasolevaid mehhanisme ühtlustava ja täiendava institutsioonidevahelise kokkuleppega.

Muude ettepanekute hulgas soovitatakse raportis sõlmida pakt, et luua iga-aastane põhiõiguste poliitikatsükkel, mis oleks osa kõigi sidusrühmade vahel peetavast mitmeaastasest struktureeritud dialoogist ning mis peaks hõlmama iga-aastast parlamentidevahelist arutelu demokraatia ja õigusriigi põhimõttest kinnipidamise ning põhiõiguste järgimise üle Euroopa Liidus.

3. Institutsioonilised parlamentaarsed organid

Nagu on eelnevalt välja toodud, näib, et peamised poliitilised teemad esinevad valdkondadeüleselt kõikides parlamentidevahelistes institutsioonides ja muudes dialoogivormides. Euroopa Parlament on püüdnud 2016. aasta jooksul esitada asjaomastel foorumitel ühtseid seisukohti ja sõnumeid. Tegemist on ülesandega, mis nõuab pidevat jälgimistööd ja täiendavat konsolideerimist.

3.1. Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverents (COSAC)

Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverents (COSAC) asutati 1989. aasta novembris Pariisis. Tegemine on ainsa parlamentidevahelise foorumiga, mis on sätestatud aluslepingutes (vt protokoll nr 1 riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus). Nõukogu eesistujariigina tegutseva liikmesriigi parlament juhivad COSACi tegevussuuna ja töö määratlemist. Konverentsi abistab eesistujakolmik, mille alaline liige on Euroopa Parlament, ja toetab korralduslikult väike sekretariaat, mis asub Euroopa Parlamendi juures ja mida juhivad ühe riigi parlamendi (alaline liige) lähetatud ametnik. Pärast paari aastat, mil COSACi vastu tuntis suhteliselt vähe huvi, on konverentsi tähtsus taastunud tänu arutelule ELi tuleviku üle ja riikide parlamentide rolli üle ELis.

Nagu ka muude parlamentidevaheliste foorumite puhul, on olukord ELis konkreetselt mõjutanud COSACi tegevust. COSAC ei saa jääda vastuvõtmatuks, kui riikide avaliku arvamuse tasandil esitatakse kaebusi, milles väljendatakse nii ootusi kui ka kaebusi Brüsseli kohta, selle tegutsemissuutmatuse või liigse tegutsemise kohta.

Nii Madalmaade kui ka Slovakkia eesistumise ajal oli päevakorras esmatähtis rände- ja pagulaskriisi arutamine, eelkõige erinevad meetmed ja vahendid, mille komisjon oli esitanud

2015. ja 2016. aasta jooksul. Loomulikult põhjustasid need ettepanekud tuliseid arutelusid ning paljudel juhtudel vastukäivatele seisukohtadele jäämist lõuna- ja idapoolsete liikmesriikide vahel⁴.

Selles osas kaitses Euroopa Parlamendi delegatsioon parlamendi seisukohti ja ELi põhiväärtusi, olles eesistujariigi ja erinevate riiklike delegatsioonidega kompromissi sõlmimisele avatud. Mitmel juhul oli see oluline abivahend algselt erinevate seisukohtade vahel konsensusele jõudmiseks, et võtta vastu ettepanekud.

Pole imeks pandav, et aastal, mil Ühendkuningriigis korraldati ELi väljastumise küsimuses rahvahääletus, tulid COSACi kohtumiste ajal ametlike ürituste või kõrvalürituste jooksul korduvalt arutamisele ELi toimimine, ELi suhted liikmesriikide institutsioonidega ja ELi võimekus kodanike ootusi täita. Ka need arutelud olid kohati üpris pingelised. Kuigi pärast rahvahääletust kõlasid endiselt kriitilised natsionalistlikud arvamused, valitses suurem teadlikkus, et ülejäänud 27 liikmesriigil on ühised huvid, mida kaitsta, ning et seda oleks võimalik Euroopa Liidu kaudu palju paremini teha. Ilmselgelt on Brexit ja ELi tulevik olulised teemad ka järgmistel COSACi kohtumistel. Enamik delegaate rõhutasid Ühendkuningriigiga uut tüüpi suhete mudeli loomise vajadust ning praegu käib arutelu selle üle, kas riikide parlamentid peaksid jälgima Brexiti läbirääkimisi ühiselt ja institutsionaliseeritult.

Brexiti arutelud selgitavad, miks arutelud roheline kaardi menetluse või parema poliitilise dialoogi ja kollase kaardi menetluse kohta olid 2016. aastal delegatsioonide aruteludes vähemtähtsad. COSAC jätkas arutelusid oma rolli ja riikide parlamentide ELi otsustusprotsessi parema kaasamise üle, arutledes peamistel institutsioonilistel teemadel, eelkõige kontroll väljaspool ministrite nõukogu (s.o kolmepoolsete läbirääkimiste kontroll), parlamentaarne koostöö komisjoni tööprogrammi osas ning parlamentaarne diplomaatia. Brexiti otsuse tulemusena mainisid väga vähesed delegatsioonid pärast juunis toimunud rahvahääletust punase kaardi menetlust.

Euroopa Parlament kordas, et aluslepingutes sätestatud institutsioonilist tasakaalu tuleb kaitsta ning riikide parlamentidega tuleb teha koostööd, et saavutada läbipaistvam ja tõhusam õigusloomeprotsess.

ELi institutsioonide konkreetsete tegevustega seonduvalt oli Haagis ja Bratislavas toimunud COSACi kohtumiste päevakorras veel vähemalt kaks teemat, mille suhtes riikide parlamentid näitasid välja positiivset huvi ja valmidust panustada. Madalmaade eesistumise ajal pöörati palju tähelepanu parlamentide rollile õigusriigi põhimõtte kaitsmisel ELis. Mitmes liikmesriigis aset leidnud sündmused ja korduvad viited ELi lepingu artikli 7 käivitamisele⁵ õigustasid selle valiku tähtsust. Euroopa Parlamendi delegatsiooni algatuste tulemusena ning parlamendi raportööri Sophie in 't Veldi märkusi arvesse võttes, viidati tekstis süstemaatiliselt kolmele elemendile ehk inimõigustele, õigusriigi põhimõttele ja demokraatlikule valitsemistavale, rõhutades nendevahelist lahutamatu seost ning liidu õiguskorda. Kuna eesistujariik oli lahknevaks kujuneda võiva arutelu avamisele vastu ning tulenevalt mitme teise delegatsiooni seisukohtadest, ei saanud COSAC siiski toetada rakendusmehhanismide loomise algatust. Lõplikus tekstis mainiti ainult dialoogi liidu ühiste väärtuste edendamiseks.

COSACi täiskogul Bratislavas otsustas eesistujariik Slovakkia arutada TTIP päevakajalisi küsimusi. Pikk ja põhjalik arutelu oli veel üks kinnitus sellele, et riikide parlamentid jälgivad läbirääkimisi väga hoolikalt. Nende ootused ELi kaubanduspoliitikas nõuetekohaselt osalemise

⁴ Selleks, et tõsta teadlikkust kriisi ulatuse kohta, tegi Itaalia delegatsioon ettepaneku korraldada 2017. aasta kevadel teabekogumiskülastus / delegatsiooni visiit Itaaliasse. See oli COSACi jaoks enneolematu edasimineku.

⁵ Vt peatükki 2.5 õigusriigi põhimõtte kohta.

³ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0409.

suhtes on väga kõrged. Euroopa Parlamendi delegatsioon osales nendega tõsiselt avatud ja põhjalikus arutelus, pidades silmas aluslepingu sätete kaitsmise vajadust.

On selge, et eesistujariigid püüdsid võtta päevakorra koostamisel arvesse olulisi arenguid Euroopas ja rahvusvahelistes suhetes, olles piisavalt paindlikud, et päevakava nendest tulenevalt muuta. Täiskoguistungite päevakavas olnud peamisi teemasid käsitleti poolaasta aruannetes. Veel üks positiivne areng oli see, et esitati rohkem viiteid muudel valdkondlikel parlamentidevahelistel konverentsidel toimunud seotud teemasid hõlmavatele aruteludele, eelkõige ühise välis- ja julgeolekupoliitika / ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika konverentsile. See näitab positiivset suundumust rohkem struktureeritud ja sidusama parlamentidevahelise koostöö poole liikumises.

Nagu ka eelmistel aastatel, paluti mitmel Euroopa Parlamendi delegatsioonil olla COSACil peaesinejateks või esimestena vastajateks. Nad esitlesid Euroopa Parlamendi seisukohta teemadel, mis ulatusid rändest ja õigusriigi põhimõttest ELis kuni TTIPni.

Samuti käivitati mõned uuenduslikud algatused, näiteks e-hääletamine, mitteametlikud küsitlused ja interaktiivsed istungid, kus esinejad ja delegaadid suhtlesid moderaatori abil. COSACi tööst teavitamise parandamiseks võeti uuenduslike meetmetena muu hulgas kasutusele videod, COSACi erirakendus ja sotsiaalmeedia kontod.

Kokkuvõttes andis COSAC 2016. aastal riikide parlamentidele võimaluse jätkata ühiseid arutelusid väga olulistel sisulistel ja institutsioonilistel teemadel, samuti alustati komisjoni tööprogrammialase koostööga⁶. Loodetakse, et tulevased arutelud, mis käsitlevad vajalikku parlamentaarset kaasamist nimetatud küsimustes, saades kasu ka soovikohasest riiklike parlamentide suuremast kaasamisest Junckeri komisjoni, toovad kaasa lähedasemad seisukohad olulistest küsimustes ja positiivsed muudatused parlamentidevahelise koostöö valdkonnas.

Võttes arvesse praegust poliitilist olukorda ning tulevasi institutsioonilisi reforme, on ainuke aluslepingutel põhinev foorum COSAC tõendanud taas oma olulisust ja sobilikkust.

Euroopa Parlamendi osalemine sellel foorumil peaks seetõttu ka edaspidi kajastama asjakohaselt osaluse olulisust nii sisulise asjatundlikkuse kui ka poliitilise esindatuse seisukohast.

3.2. Euroopa Liidu liikmesriikide parlamendispiikrite iga-aastased ja mitteametlikud konverentsid

Euroopa Liidu liikmesriikide parlamendispiikrite iga-aastane konverents (EUSC) põhineb 2010. aastal vastuvõetud Stockholmi suunistel. Igal aastal korraldab sügisel eesistumise eest vastutav liikmesriik kohtumise, mis toimub järgmise aasta kevadise eesistumise ajal. Konverents võtab vastu mittesiduvad eesistujariigi järeldused. Samuti on selle ülesandeks parlamentidevaheliste ELi tegevuste koordineerimise jälgimine. Kokku on võimalik kutsuda ka erakorralisi EUSC kohtumisi, kuid 2016. aastal asendati see formaat mitteametliku spiikrite kohtumisega.

Euroopa Liidu liikmesriikide parlamendispiikrite iga-aastane konverents toimus Luksemburgis 22.–24. mail 2016. aastal ning selle peamiseks teemadeks olid ränne ja Euroopa Liidu tugevdamine.

Rändeteemat tutvustas Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker. Arutelu käigus käsitleti kolme peamist valdkonda: vajadus leida ühised ja tõhusad Euroopa lahendused (seda

⁶ Arutelud komisjoni tööprogrammi küsimuses viisid eesistujariigi Madalmaade algatuseni esitada komisjonile riikide parlamentide kombineeritud prioriteetide nimekiri.

rõhutas enamik spiikritest), solidaarsuse vajadus (rõhutas enamik spiikreid, eelkõige spiikrid enim mõjutatud riikidest, nagu Kreeka ja Itaalia) ning nõue austada riikide suveräänsust ja rahvusriikide soov leida lahendusi (rõhutasid Visegrádi riikide⁷ spiikrid). Euroopa Parlamendi asepresident Mairead McGuinness kaitses oma kõnes Euroopa Parlamendi seisukohti, rõhutades ühtlasi vajadust tegeleda rände algpõhjustega ning majanduskasvu ja tööhõive probleemidega ELis.

Itaalia Saadikutekoja spiiker Laura Boldrini esitles liidu tugevdamise teemalist Rooma deklaratsiooni „ELi integratsiooni süvendamine: edasine areng“, mille algatasid Itaalia Saadikutekoja, Prantsusmaa Rahvuskogu, Saksamaa Liidupäeva ja Luksemburgi Saadikutekoja juhid. Üldises arutelus kerkis esile väga erinevaid arvamusi ja Poola Seimi juht tegi ettepaneku vastudeklaratsiooni kohta pealkirjaga „Solidaarsete riikide Euroopa“.

Aruteludes riikide parlamentide rolli kohta käsitleti riikide parlamentaarse kontrolli erinevaid aspekte ja vahendeid. Saksamaa Liidupäeva juht ja peaesineja Norbert Lammert rõhutas eelkõige seda, et kõik parlamentidevahelise koostöö jaoks vajalikud vahendid on juba olemas ja toimivad hästi. Kõige olulisem eelseisev probleem on nüüd kvalitatiivsete tulemuste saamine sellistes küsimustes nagu TTIP ja Europol. Teine peaesineja, Urban Ahlin Rootsi Riksdagist, rõhutas parlamentidevahelise koostöö praktilisi külgi (IPEX, esindajate võrgustik jms). Enamik spiikreid oli nõus, et TTIP on segaleping, julgeoleku ja põhivabaduste teemalistel aruteludel keskenduti õige tasakaalu leidmisele ning vajadusele võidelda radikaliseerumise ja vihakõne vastu.

Slovakkia parlamendi spiikri Andrej Danko algatusel korraldati Bratislavas 6. ja 7. oktoobril 2016. aastal mitteametlik parlamendispiikrite tippkohtumine, kus osales Euroopa Parlamendi president Martin Schulz. Pärast Brexiti hääletust oli eesmärk arutada probleeme, millega EL hetkel kokku puutub, ELi tulevasi eesmärke ja riikide parlamentide rolli. Nende arutelude õhustik oli positiivne ja tulevikku vaatav, isegi kui arvamused selgelt erinesid.

Kohtumine oli jagatud kaheks arutlusringiks: esimesel käsitleti ELi praeguseid probleeme ja teisel ELi tulevasi eesmärke. Eesmärk oli avatud arutelu pidamine ilma järelduste ja deklaratsioonideta.

Slovakkia spiiker ja ürituse korraldaja viitas paljudele kriisidele, millega EL kokku puutub (majanduskriis, rändekriis, Brexit), ning märkis, et kodanike turvalisuse tagamine on hädavajalik. Martin Schulz ütles, et kaalul on ELi tulevik. Riikide parlamendid tagavad riigi põhiseaduse, täpselt samamoodi nagu Euroopa Parlament – mis loodi kõigi ELi liikmesriikide poolt ratifitseeritud aluslepingutega – tagab ELi tegevuse legitiimsuse. Meenutades, et EL on ainult nii tugev, kui liikmesriigid võimaldavad, julgustas ta riikide parlamente tundma omanditunnet ja võtma vastutust oma riikide ELi poliitika eest. Brexiti kontekstis rõhutas president, et liit põhineb kodanike ja liikmesriikide võrdsel staatusel. Selle tulemusena ei saa kunagi olla liitu, kus on kaht tüüpi kodanikke või liikmesriike.

Mitu spiikrit märkisid, et Brexiti hääletus tõestas, et kodanikud on kaotanud usalduse institutsioonide ja nn valitseva ringkonna vastu. Slovakkia spiiker rõhutas vajadust tõsta kodanike usaldust ja huvi ELi ja selle institutsioonide vastu ning tõi välja, kuidas tuleks riikide parlamentide vahel edaspidi parimaid tavaid vahetada.

Paljud spiikrid olid nõus, et kõigi uute ettepanekute rakendamisel tuleks Lissaboni lepingut optimaalselt ära kasutada, kuna huvi aluslepingute reformi vastu näib olevat väga väike.

⁷ Tšehhi Vabariik, Ungari, Poola ja Slovakkia.

Slovakkia spiiker viitas kohtumise motole „õpime üksteist paremini tundma“ ning tegi ettepaneku, et ka järgmised eesistujariigid korraldaksid seda tüüpi mitteametlikke tippkohtumisi, mis osutus konstruktiivseks ja toimus positiivses õhkkonnas.

4. Parlamentidevaheline dialoog

4.1. Euroopa parlamentaarne nädal ja parlamentidevaheline konverents stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta Euroopa Liidus

Fiskaalkokkuleppe artiklis 13 nähakse ette parlamentidevahelise konverentsi loomine, et arutada eelarvepoliitikat ja muid kokkuleppe kohaldamisalasse jäävaid teemasid. Euroopa Liidu parlamendispiikrite konverents võttis 2015. aastal vastu töökorra, mida kasutatakse parlamentidevahelisel konverentsil stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta Euroopa Liidus (IPC SECG). Konverentsil osalevad kõikide liikmesriikide parlamendid ja Euroopa Parlament. Liikmesparlamendid saavad oma delegatsiooni suuruse ja koosseisu ise valida.

Parlamentidevaheline konverents stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta Euroopa Liidus on nende poliitiliselt järjest olulisemate aastate jooksul kerkinud esile parlamentidevaheliste arutelude tõelise foorumina. Üksmeel menetluslikes küsimustes sillutas teed käsitletavate teemade sügavamateks aruteludeks.

Madalmaade parlament ja Euroopa Parlament kutsusid 17. veebruaril 2016. aastal riikide parlamendid IPC SECG-le. Euroopa Parlament kutsus 16. veebruaril 2016. aastal riikide parlamente ka Euroopa poolaasta 2015.–2016. aasta tsükleid käsitlevale parlamentidevahelisele kohtumisele. Mõlemad üritused kuulusid 2016. aasta Euroopa parlamentaarne nädala ürituste hulka ning neil osales ligikaudu 45 Euroopa Parlamendi liiget, 130 riikide parlamentide liiget ja 120 saatvat ametnikku.

Bratslavas 16.–18. oktoobril 2016. aastal toimunud Slovakkia parlamendi korraldatud IPC SECG-l olid peamiseks teemadeks majandus- ja rahaliidu sotsiaalne mõõde, maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemine, automaatsete stabilisaatorite roll fiskaalliidu ülesehituses ja ühine investeerimisprogramm. Üritusel osales 100 liiget riikide parlamentidest üle kogu Euroopa ja Euroopa Parlamendi 11-liikmeline delegatsioon, mida juhtisid koos Anneli Jäätteenmäki, kes oli sel ajal riikide parlamentidega suhtlemise eest vastutav Euroopa Parlamendi asepresident, ja majandus- ja rahanduskomisjoni (ECON) esimees Roberto Gualtieri, samuti olid üritusel kohal Euroopa institutsioonide esindajad ja Slovakkia valitsus.

Arutelud olid jaotatud neljaks temaatiliseks istungiks, millele eelnesid fraktsioonide kohtumised ja ametlik avaistung, kus esines Slovakkia parlamendi asespiiker Andrej Hrnčiar ja Slovakkia parlamendi rahandus- ja eelarvekomitee esimees Ladislav Kamenický. Mitu Euroopa Parlamendi liiget osales erinevates arutlusringides sõnavõtjatena: Maria João Rodrigues, tööhõive ja sotsiaalkomisjoni (EMPL) raportöör; Fabio De Masi, rahapesu, maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise uurimise komisjoni (PANA) aseesimees; Pervenche Berès, majandus- ja rahanduskomisjoni (ECON) raportöör; Jean Arthuis, eelarvekomisjoni (BUDG) esimees; Roberto Gualtieri, ECON-komisjoni esimees.

4.2. Parlamentidevaheline koostöö välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas

Ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜVJP/ÜJKP) parlamentidevaheline konverents on parlamentidevaheline platvorm ELi välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitikat käsitleva arutelu jaoks. See toimub kaks korda aastas ja selle korraldab

nõukogu eesistujariigina tegutseva ELi liikmesriigi parlament tihedas koostöös Euroopa Parlamendiga. Konverentsil osaleb iga kord ligikaudu 100 parlamendiliiget kogu EList. Peale selle kutsub Euroopa Parlamendi väliskomisjon riikide parlamente sageli oma koosolekutele Brüsselis, täiendades nii parlamentidevahelist dialoogi selles olulises poliitikavaldkonnas.

Aastal 2016 toimus ÜVJP/ÜJKP kaheksas ja üheksas parlamentidevaheline konverents 6.–8. aprillil Haagis ja 2.–4. septembril Bratslavas. Mõlemal kohtumisel koosnesid Euroopa Parlamendi delegatsioonid väliskomisjoni ning julgeoleku ja kaitse allkomisjoni liikmetest. Mõlemat kohtumist juhtis väliskomisjoni esimees Elmar Brok.

Haagis toimunud ÜVJP/ÜJKP parlamentidevaheline konverents tõi kokku Euroopa Parlamendi, riikide parlamentide, kandidaatriikide parlamentide ning Islandi, Kosovo ja Norra parlamendi liikmed, samuti teised poliitilised esindajad ning välis- ja julgeolekupoliitika valdkonna eksperdid. Sõna võtsid ka NATO asepeasekretär Alexander Vershbow ning Euroopa välisteenistuse peasekretäri asetäitja poliitilistes küsimustes (alates juunist 2016 peasekretär) Helga Schmid. Nelja täiskogu istungi ja kolme seminari aruteludel keskenduti ELi välis- ja julgeolekupoliitika strateegilisele läbivaatamisele, ELi kaitsepoliitika tugevdamisele ja kiirele reageerimisele, ELi-sisesele ja välispartneritega sünergia loomisele, välispoliitika rändaspektidele ning relvaekspordi kontrollimisele.

Konverentsi järeldustes rõhutasid Euroopa Parlament ja riikide parlamendid, et ajal, mil välis- ja sisejulgeolek põimuvad rohkem kui kunagi varem, tuleb koostööd ÜVJP/ÜJKP valdkonnas veelgi süvendada.

Bratslava konverentsil septembris arutati peamiselt ELi kui ülemaailmse osaleja terviklikku lähenemisviisi kestlikule arengule ja rändele ning esimesi samme Euroopa kaitsekoostöö liidu loomise suunas. Konverentsi istungitel ja seminaridel arutati ka naabruspoliitikat Lääne-Balkani ning ELi ida- ja lõunanaabrite suhtes. Kõrgetasemeliste osalejate seas olid Euroopa Komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini, samuti ÜRO peasekretäri asetäitja poliitilistes küsimustes Miroslav Jenca.

Kõikide liikmesriikide solidaarsuse tugevdamise ning ühise kava väljatöötamiseks tehtavate ühiste jõupingutuste eesmärgil kirjutasid Küprose, Prantsusmaa, Kreeka, Itaalia, Malta, Portugali ja Hispaania delegatsioonid alla Euroopa Liidu lõunapiiri ELi liikmesriikide Bratslava deklaratsioonile.

4.3. Parlamentidevahelised komisjonide kohtumised ja muud parlamentidevahelised kohtumised

Peale kahe korrapäraselt toimuva parlamentidevahelise konverentsi korraldavad Euroopa Parlamendi komisjonid igal aastal ligikaudu 15 parlamentidevahelist komisjonide kohtumist, kutsudes liikmesriikide parlamentide vastavaid komisjone aruteludes osalema. Muid parlamentidevahelisi kohtumisi korraldatakse pigem vastavalt vajadusele ning sageli eesistujariigi parlamendi poolt.

Kokku korraldati 2016. aastal 14 parlamentidevahelist komisjonide kohtumist ja kaks parlamentidevahelist konverentsi, mis näitavad, et kõnealusel aastal vajati pidevalt temaatilisi ja väiksemaid parlamentidevahelisi arutelusid ekspertide tasandil. Enamik kohtumisi toimus parlamentidevaheliste komisjonide kohtumiste, arvamuste vahetuste või seminaride vormis, mis korraldati Brüsselis Euroopa Parlamendi ühe või mitme komisjoni algatusel ning riikide parlamentidega suhtlemise direktoraadi toel. Aastal 2016 kohtusid 510 riikide parlamentide liiget 493 Euroopa Parlamendi liikmega 13 parlamendikomisjoni korraldatud kohtumisel.

Parlamentidevaheliste tegevuste hulka kuuluvad mitmed korrapäraselt toimuvad kohtumised, nagu hästitoimiv Euroopa parlamentaarne nädal (vt peatükki 4.1), iga-aastane arvamuste vahetus Euroopa poolaasta tsükli raames, Euroopa Parlamendi naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni koosolek, millega tähistatakse rahvusvahelist naistepäeva 8. märtsil, ning kaks korda aastas toimuvad väliskomisjoni kohtumised ÜVJP/ÜJKP parlamentidevahelisel konverentsil.

Väga oluline üritus oli 7. ja 8. septembril 2016. aastal toimunud institutsioonidevaheline konverents riikide parlamentidega ELi tulevase rahastamise teemal. Konverentsi eesmärk oli luua ennetava dialoogi foorum riikide parlamentidega ning see tõi kokku riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi liikmed, liikmesriikide valitsuste ja Euroopa institutsioonide esindajad ning Monti kõrgetasemelise omavahendite töörühma liikmed. See andis võimaluse põhjalikuks arvamuste vahetuseks riigi rahanduse põhiküsimuste üle Euroopas ning eelkõige ELi eelarve tulevase rahastamise üle. Arvamuste tulemusi kasutati kõrgetasemelise töörühma 2016. aasta lõpuks valminud lõpparuande koostamisel.

Teine suure poliitilise tähtsusega üritus oli 12. oktoobril 2016. aastal toimunud Euroopa Parlamendi tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni korraldatud parlamentidevaheline komisjonide kohtumine, mille eesmärk oli töötajate lähetamise eeskirjade sihipärane läbivaatamine. Komisjoni ettepanek (COM(2016)0128) töötajate lähetamise kohta algatas nn kollase kaardi menetluse (vt peatükki 2.2) ning pööras seetõttu tähelepanu tulevastele läbirääkimistele kõnealuse ettepaneku üle seadusandliku tavamenetluse raames.

Veel sisaldas 2016. aasta kava järgmisi parlamentidevahelisi tegevusi: kaks õiguskomisjoni seminari, kaks arvamuste vahetust maksualase erikomisjoni (TAXE 2) ning autotööstuses heitkoguste mõõtmise uurimiskomisjoni (EMIS) algatuste üle, samuti viis parlamentidevahelist komisjonide kohtumist kultuuri- ja hariduskomisjoni (CULT), eelarvekontrollikomisjoni (BUDG), kodanikuvabaduste, justiits- ja sisesajade komisjoni (LIBE), põhiseaduskomisjoni (AFCO) ning (lõunasõogi ajal arutelu CETA üle) rahvusvahelise kaubanduse komisjoniga (INTA). Need kõik toimusid komisjonide korrapärase kohtumiste ajal.

Kõikide 2016. aastal Euroopa Parlamendi komisjonide korraldatud parlamentidevaheliste kohtumiste loetelu ja üksasjalik statistika on esitatud II lisas.

4.4. ELi riikide parlamentide kahepoolsed külastused Euroopa Parlamenti

Parlamentidevahelise dialoogi väljatöötud vahendiks ja formaadiks on iga riigi parlamendi kahepoolsed külastused Euroopa Parlamenti, millega sageli kaasnevad muude ELi institutsioonide külastused. Selline formaat pakub väga konkreetset, kohandatut ja paindlikku ning aja- ja kulutõhusat raamistikku iga riigi parlamendi mureküsimuste arutamiseks.

Igal aastal teevad ELi riikide parlamendid kuni sada ametlikku külaskäiku Euroopa Parlamenti Brüsselis või Strasbourgis. Need külastused pakuvad võimalusi sihipärasemaks kahepoolseks dialoogiks ELi probleemide üle, mille on tõstatanud külastav riigi parlament või parlamendikoda.

Nende külastuste osalejad ja teemad on väga erinevad: alates riikide parlamendi spiiikri külastusest kuni komisjonide töövisiitideni, mis hõlmavad palju erinevaid poliitikavaldkondi, või riikide parlamentide selliste ametnike tutvumisreisid, kes esindavad mitmeid erinevaid parlamenditöö valdkondi.

Aastal 2016 võttis Euroopa Parlament vastu 76 ametlikku külastust ELi riikide parlamentidest. Pärast Ühendkuningriigi rahvahääletust ELi liikmesuse üle 23. juunil 2016. aastal keskenduti enamikel kahepoolsetel 2016. aasta teisel poolel toimunud külaskäikudel Brexiti ja Euroopa Liidu tuleviku küsimustele.

Peale kahepoolsete külaskäikude saab korraldada videokonverentse Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vahel, mis võimaldab parlamendiliikmetel hoida teatud konkreetsetes küsimuses aja jooksul ühendust või korraldada arutelusid aktuaalsetel teemadel ilma pikkade ettevalmistusteta.

Üksikasjalik loetelu kõikidest 2016. aastal riikide parlamentidega suhtlemise direktoraadi abiga korraldatud riikide parlamentide külastustest Euroopa Parlamenti, sealhulgas videokonverentsidest, on esitatud III lisas.

5. Varajase hoiatamise mehhanism ja mitteametlik poliitiline dialoog – Lissaboni lepingu protokollid nr 1 ja 2

ELi toimimise lepingu protokollis nr 2 sätestatakse järelevalvemehhanism, nn varajase hoiatamise mehhanism, mis kaasab riikide parlamente. Kõnealuse mehhanismi raames võivad riikide parlamendid läbi vaadata ELi seadusandliku akti eelnõu ja kui nad märkavad subsidiaarsuse põhimõtte rikkumist, siis võivad nad saata eelnõu koostanud institutsioonile kaheksa nädala jooksul põhjendatud arvamuse. Protokollis on ette nähtud läbivaatamismenetlus ja isegi kohustuslik läbivaatamine (tuntud vastavalt kui kollase kaardi ja oranži kaardi menetlus), kui põhjendatud arvamuste arv ületab kindla piirmäära. Samuti võimaldab ELi toimimise lepingu protokoll nr 1 riikide parlamentidel kommenteerida muid dokumente, nagu roheline raamat, valge raamat ning komisjoni teatised. Märkusi nimetatud dokumentide kohta on üsna palju ning need kuuluvad mitteametlikku poliitilisse dialoogi.

Varajase hoiatamise mehhanism

Nagu eespool öeldud, puudutab varajase hoiatamise mehhanism üksnes põhjendatud arvamusi.

Õiguskomisjon, mis vastutab Euroopa Parlamendis subsidiaarsuse põhimõtte järgimise järelevalve eest⁸, otsustas⁹, et riikide parlamentide esildis loetakse

1. põhjendatud arvamuseks, kui see on edastatud Euroopa Parlamendile Lissaboni lepingu protokollis nr 2 artiklis 6 osutatud kaheksanädalase tähtaja jooksul¹⁰ ning selles avaldatakse arvamust, et seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele;
2. seisukohavõtuks, kui see ei vasta nendele kahele kriteeriumile (mitteametliku poliitilise dialoogi raames saadetud esildisi nimetatakse ka seisukohavõttudeks).

Alates Lissaboni lepingu jõustumisest on komisjon saatnud riikide parlamentidele protokollis nr 2 alusel uurimiseks üle 600 seadusandliku akti eelnõu. Riikide parlamendid on vastuseks saatnud ligikaudu 2 500 esildist. Neist vaid ligikaudu 400 (16 %) olid põhjendatud arvamused subsidiaarsuse põhimõtte väidetava rikkumise kohta ning valdav enamus (ligikaudu 84 %) olid seisukohavõtud, mis käsitlesid ettepanekute sisu.

⁸ EP kodukorra V lisa XVI peatüki punkt 1: õiguskomisjoni vastutusalasse kuuluvad „liidu õiguse tõlgendamine, kohaldamine ja järelevalve, liidu õigusaktide kooskõla esmase õigusega, eriti õigusliku aluse valimine ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimine“.

⁹ Vt komisjonide esimeeste 15. detsembri 2010. aasta dokumenti, milles käsitletakse komisjoni tasandil ühesugust käsitlusviisi riikide parlamentide põhjendatud arvamuste ning riikide parlamentide kõikide muude seisukohavõttude suhtes.

¹⁰ Protokoll (nr 2) subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta, artikkel 6: „Iga riigi parlament või selle koda võib kaheksa nädala jooksul alates seadusandliku akti eelnõu edastamise kuupäevast saata Euroopa Parlamendi ja komisjoni presidendile ning nõukogu eesistujale liidu ametlikes keeltes koostatud põhjendatud arvamuse selle kohta, miks asjaomane eelnõu ei vasta tema arvates subsidiaarsuse põhimõttele. Iga riigi parlament või selle koda konsulteerib vajaduse korral seadusandlikke volitusi omavate piirkondlike parlamentidega.“

See näitab, et riikide parlamendid ei ole kasutanud seda mehhanismi ELi tasandi seadusandliku protsessi peatamiseks. Seni on ainult mõned riikide parlamendid saatnud suure hulga põhjendatud arvamusi. Kollase kaardi läbivaatamismenetluse algatamiseks vajalik piirmäär on seni saavutatud vaid kolmel korral: 2012. aastal Monti II ettepaneku puhul streigiõiguse kohta, mille komisjon võttis tagasi (kuigi mitte subsidiaarsusega seotud põhjustel), 2013. aastal Euroopa Prokuratuuri puhul, kui komisjon jäi oma ettepaneku juurde, ning 2016. aasta mais, kui oldi töötajate lähetamist käsitleva direktiivi läbivaatamise ettepaneku vastu. Viimati nimetatud juhul otsustas komisjon jääda oma ettepaneku juurde, kuna tema arvates ei riku see subsidiaarsuse põhimõtet.

Töötajate lähetamise direktiivi küsimust – mis oli ühtlasi 2016. aasta põhiline poliitikateema – arutati 2. osa peatükis 2.2.

Kuigi seadusandliku akti eelnõude arv vähenes märkimisväärselt 2014. ja 2015. aastal (vastavalt 42-le ja 38-le) ning samal ajal vähenes ka riikide parlamentide esildiste arv (vastavalt 151-le ja 90-le), siis 2016. aastal tendents taas muutus: esitati 116 uut seadusandliku akti eelnõud ning Euroopa Parlamendile esitati 410 esildist (334 seisukohavõttu ja 76 põhjendatud arvamust).

Eespool toodu põhjal on selge, et riikide parlamendid soovivad esitada märkusi seadusandlike aktide sisu kohta ning nad tegelikult ei takista otsustusprotsessi. Vastupidi, nad kujutavad endast võimalust ja ressursi Euroopa Parlamendile, et välja töötada oma ideid ja seisukohti eri valdkondades.

Seisukohavõttud ja põhjendatud arvamused saadetakse (väga sageli koos ühte teemat käsitlevate esildiste kokkuvõtetega) raportööridele, kes saavad neid kasutada nii faktilise teabe (kuna sisu on mõnikord väga tehniline) kui ka poliitilise teabe allikana, kusjuures esildis näitab riikide parlamentide seisukohti neile olulistel teemadel.

See aspekt oli Euroopa Parlamendile juba selge, kui parlament tundis 16. aprilli 2014. aasta resolutsioonis Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vaheliste suhete kohta (Casini raport)¹¹ „heameelt asjaolu üle, et praktikas kasutatakse seda mehhanismi ka kanalina, mille kaudu pidada konsultatsioone ja koostöödialogi eri institutsioonide vahel ELi mitmetasandilise süsteemi raames“.

Põhjalikud arvandmed 2016. aastal varajase hoiatamise mehhanismi alusel saadud põhjendatud arvamuste ja seisukohavõttude kohta on esitatud IV lisas.

Mitteametlik poliitiline dialoog

Aastal 2016 jätkasid riikide parlamendid mitteametliku poliitilise dialoogi aktiivset kasutamist, saates 243 seisukohavõttu selliste seadusandlike ettepanekute kohta, mis kuuluvad Euroopa Liidu ainupädevusse (ning seega ei kehti nende suhtes varajase hoiatamise mehhanism), ning mitmesuguseid muid kui seadusandlikke dokumente, näiteks seoses käimasolevate aruteludega Euroopa tasandil või, nagu juba mainitud, komisjoni konsultatsioonidokumentidega. Alates 2009. aastast on Euroopa Parlament saanud riikide parlamentidelt ligikaudu 1 700 seisukohavõttu; need on avaldatud Euroopa Parlamendi intraneti andmebaasis.

Veelgi olulisem on, et vähemalt COSACi raames on saanud selgeks, et riikide parlamendid hindavad komisjoni aktiivset osalust neid kaasavates aruteludes.

6. Teabevahetuse ja võrkude loomise vahendid

6.1. Euroopa Parlamendiuringute ja Dokumendikeskus

Euroopa Parlamendiuringute ja Dokumendikeskuses (ECPRD), mida juhivad ühiselt Euroopa Parlament ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee, osaleb 66 parlamendikoda (sealhulgas 41 Euroopa Liidu parlamendikoda) 54 riigist ja Euroopa institutsioonist. Selle peaaegu 120 korrespondenti ja asekorrespondenti esindavad võrgustikus oma parlamenti ja osalevad ECPRD põhitegevuses, milleks on intensiivne teabe ja parimate tavade vahetus.

Ka 2016. aastal näitas ECPRD muljetavaldavalt, et tegemist on asendamatu vahendiga, mille abil parlament aitab oma liikmeid ja töötajaid. Selle põhitegevuse hulka kuuluvad seminaride korraldamine päevakajalistel teemadel ning võrdlevad päringud seadusandlikel ja parlamendi tegevusega seotud teemadel.

Tavaliselt korraldavad ECPRD liikmesparlamendid viis kuni kuus seminari aastas. Aastal 2016 korraldasid korraldav parlament, vastutav ECPRD koordinaator ja ECPRD sekretariaat ühiselt viis seminari. Kokku osales 315 osalejat ECPRD parlamentidest. ECPRD seminarid on avatud üksnes ECPRD liikmesparlamentidele ning aitavad luua pädevate ekspertide ja teenuste võrgustikku. Prantsusmaa Rahvuskogu koos ECPRD sekretariaadiga korraldas korrespondentide aastakonverentsi Pariisis.

Euroopa Parlament jääb ECPRD peamiseks rahaliseks toetajaks, kuna annab sellele töötajaid, hüvitab osaliselt mõnede liikmesparlamentide esindajate sõidukulud ja haldab ECPRD veebisaiti. Vastutasuks tugineb Euroopa Parlament suurel määral võrgustikule, kui tema teenistused vajavad teavet ja parimaid tavasid.

Aastal 2016 esitasid ECPRD parlamendid võrgustikku 274 päringut, võrreldes 287 päringuga aastal 2015. See on suuruselt kolmas tulemus alates 2000. aastast, kui võrgustik oma tööd alustas. See näitab, et ECPRD liikmesparlamentide osalemine põhineb selgelt nõudlusel, mis kajastab liikmesriikide parlamendiliikmete ja parlamentide haldusüksuste vajadusi, võimaldades neil õppida teiste riikide kogemustest ja lahendustest. Keskmise päringutele vastamise määr on ligikaudu 63 % ning üle 80 % vastustest antakse tähtajaks või veidi hiljem. Need arvud, mis on püsitud stabiilsetena aastaid, näitavad võrgustiku töökindlust ning aitavad hallata töökoormust ja vastata klientide ootustele.

Aasta 2016 andmed kinnitavad viimaste aastate tähelepanekuid, et ligikaudu 42 % päringutest käsitleb küsimusi, mis on seotud parlamendi töökorraldusega (haldamine, parlamendi organid, töökord ja liikmetega seotud küsimused), ja ülejäänud 58 % käsitlevad poliitilis-seadusandlikke küsimusi. Peateemadeks on vastavalt parlamenditöö haldamine ning sotsiaalpoliitika (sealhulgas ränne ja tervis). Samuti käsitletakse palju õigus- ja finantsküsimusi ning avalikku turvalisust. Üldiselt kajastab lai ja stabiilne teemadering parlamentide ja parlamendiliikmete poliitilist ja halduslikku tegevuskava. See kinnitab ECPRD võrgustiku tähtsust nii poliitilistes ja seadusandlikes uuringutes kui ka haldusprojektides ja parimate tavade vahetamisel.

Vahendajana pakub Euroopa Parlamendi riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat tuge vastavatele Euroopa Parlamendi teenistustele nii ECPRD võrgustiku toimimise selgitamisel kui ka konkreetsete päringute puhul. See töö on väga tähtis, kuna aitab säilitada realistlikke ootusi ja tõhusaid tulemusi, pidades silmas, et ECPRD on vabatahtlik võrgustik, millesse korrespondendid panustavad parimal viisil oma igapäevaste prioriteetidega. Kuna töökoormus on muutunud aastate jooksul probleemiks ka ECPRD-le, siis tuleks rõhutada, et päringuid tuleks teha üksnes siis, kui puuduvad muud teabeallikad. ECPRD sekretariaadil on tähtis ülesanne kontrollida, et kõikide liikmesparlamentide päringud vastaksid juhisteile.

¹¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0430.

Aastal 2016 esitas Euroopa Parlament oma teenistuste nimel ECPRD võrgustikku kümme päringut, mis on veidi vähem kui 2015. aastal, mil esitati 13 päringut. Kaks päringut esitati korrespondentide aastakonverentsi ettevalmistamiseks.

Samal aastal koordineeris Euroopa Parlamendi riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat 34 Euroopa Parlamendi vastust teistelt parlamentidelt saadud päringutele, mis enamasti käsitlesid haldus- ja menetlusküsimusi. See on märkimisväärselt rohkem kui 2015. aastal, mil tuli koostada 21 vastust. Tuleks rõhutada, et need vastused on olulised ka hea tahte margina, kuna motiveerivad kaudselt teisi võrgustiku liikmeid vastama Euroopa Parlamendile.

ECPRD veebisaidil alustati 2016. aastal laiaulatuslikke uuendusi. Viimase kümne aasta jooksul on veebisait läbi teinud mitmeid muutusi moodulite ja menetluste näol ning on täiustatud selle funktsioone, kuid ilma kogu struktuuri ja liidese üldise muutmiseta. Samal ajal on maailm liikunud edasi vahendite, standardite ja harjumuste valdkonnas. Mobiiliseadmed on muutnud meie suhtlemist veebis ning arvutid on kaotanud oma domineeriva rolli selles valdkonnas. Tänapäevane veebisait ja selle omadused peavad toimima sujuvalt, koheselt ja kaotamata oma kasutatavust nutitelefonides, tahvelarvutites ja lauaarvutites – seda nimetatakse ühilduvaks veebidisainiks. Selle eesmärgi saavutamiseks on kehtestatud rida nõudeid ning üksikasjalik töökava. Igapäevane teabevahetus päringute ja vastuste vormis, ECPRD üritused koos internetis registreerumise võimalusega, põhjalikud parlamendi teabelehed ning võimas otsingumootor eeldavad uut platvormi, millega saab tutvuda kõikjal kõigi seadmete abil. Uut veebisaiti esitletakse 2017. aasta aastakonverentsil, mil tähistatakse ECPRD 40. aastapäeva.

Koostöö tehnoloogiliste uuenduste ja tugiteenuste peadirektoraadiga on jätkuvalt kõrgel tasemel. Rakendatud on uusi turvameetmeid, et kaitsta veebisaiti ning partnerriikide parlamente välisohu eest.

Väljaanne „Spotlight on Parliaments in Europe“

Kõnealune väljaanne koondab teavet teemade kohta, mida parlamendid on töstatanud ECPRD võrgustiku raames. Teemad on valitud vastavalt sellele, kui olulised need on Euroopa Parlamendi arvates või kui võrd need langevad kokku parlamendi poliitilise tegevuskava teemadega. Väljaanne „Spotlight“ pakub huvitavaid võrdlevaid ülevaateid olukorra kohta riikide parlamentides ning aitab luua paremat vastastikust mõistmist.

Aastal 2016 koostas direktoraat viis uut väljaannet „Spotlight“, milles käsitleti paljusid teemasid.

Üksikasjalik loetelu ECPRD võrgustiku koostumistest ja Euroopa Parlamendi esitatud võrdlevatest päringutest ning ülevaade 2016. aastal avaldatud väljaannetest „Spotlight on Parliaments in Europe“ on esitatud V lisas.

6.2. Parlamentidevaheline ELi teabevahetussüsteem (IPEX)

Parlamentidevahelise ELi teabevahetussüsteemi (IPEX) eesmärk on toetada parlamentidevahelist koostööd, pakkudes platvormi elektroonilisel teel ELiga seotud teabe vahetamiseks ELi parlamentide vahel. IPEX käivitati ELi riikide parlamentide algatusena ning töötati välja Euroopa Parlamendi tehnilise abiga. Praegu kasutab IPEXit oma igapäevases tegevuses 41 parlamendikoda 28 riigi parlamendist ning Euroopa Parlament. IPEXit täiustatakse pidevalt, et vastata kasutajate muutuvatele vajadustele.

Aastal 2016 tõestas IPEX ennast parlamentidevahelise koostöö olulise vahendina.

Tuginedes eelmiste eesistujariikide tööle, tehti Luksemburgis edukalt tööd korrespondentide käsiraamatu ning IPEX-i teabelehtede koostamisel, mis pakub väga lühikest ülevaadet sellest, mida IPEX endast kujutab, selle eesmärkidest, struktuurist ja andmebaasist.

Aastal 2016 aset leidnud iga-aastastel koosolekutel palusid ELi parlamentide spiiikrid Luksemburgi eesistumisel jätkata arutelusid digitaalse strateegia üle, mis aitab langetada IPEX-i juhatusel otsuseid IPEX-i edasise arengu kohta.

IPEX-i töörühma poolt koostatud digitaalses strateegias kirjeldatakse strateegilist lähenemisviisi, mis tuleks kasutusele võtta, et saavutada eesmärgid seoses IPEX-i sihtrühmaga ning IPEX-i pakutava teabe ja teenustega. Samuti on kindlaks määratud, kuidas aktiivsemalt kaasata riikide korrespondente teabevahetuse ja asjakohastes meetmetesse IPEX-i edendamiseks.

Pärast selle vastuvõtmist ELi parlamentide peasekretäride poolt 2017. aastal täiendatakse digitaalset strateegiat kolmeaastase tööprogrammiga, tagades nende projektide juhtimise järjepidevuse, mis hõlmavad rohkem kui ühte eesistumist. IPEX-i tööprogrammi põhieesmärgid on IPEX-i edendamine, IPEX-i võrgustiku laiendamine ja IPEX-i andmebaasi täiustamine.

Aastal 2016 pöörati erilist tähelepanu võrgustikutööle ja IPEX-i kasutajatele. Seetõttu jätkusid Euroopa Parlamendis edendamisalased kohtumised, mis olid suunatud kasutajatele parlamendi fraktsioonides ja Euroopa Parlamendi uuringuteenistuses.

Aina enam huvi pakub IPEX-i ja muude parlamentidevaheliste teabevahetusplatvormide võimaliku koostoime analüüsimine. Euroopa Parlamendi ettepanekul lisati rakendusuringute ühtse hoidlabaasi (*Unified Repository Base on Implementation Studies – URBIS*) esitlemine 2016. aastal Brüsselis toimunud IPEX-i juhatuse koosoleku päevakorda.

IPEX-it peetakse üheks kõige edukamaks ja konkreetsemaks projektiks, mis teostati koostöös ELi riikide parlamentidega ning Euroopa Parlamendi toel. Vahelduvate eesistujariikide süsteem, digitaalne strateegia ja tööprogramm suurendavad ELi parlamentides IPEX-i suhtes omanikutunnet.

Praegu avaldab IPEX üle 80 000 lehekülje (täpsemalt 81 475) teavet riikide parlamentidelt ja Euroopa institutsioonidelt ning omab kontrollimisega seotud teavet 11 500 dokumendis, mille on koostanud ELi institutsioonid ning mis on seotud ligikaudu 9 350 toimikuga. Aastal 2016 registreeriti IPEX-is kokku 1 064 seadusandlikku ja muud kui seadusandlikku dokumenti.

Aastal 2016 oli IPEX-i veebisaidil 253 264 üksikkülastajat. Külastatud lehekülgi oli ligi seitse miljonit.¹²

6.3. Muud vahendid ja võrgustikud

Riikide parlamentide esindajad Brüsselis

Riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat võtab rõõmuga vastu ELi riikide parlamentide (või parlamendikodade) haldusvaldkonna esindajad Euroopa Parlamendis. Alates 1991. aastast (2016. aastal täitus kokkuleppest 25 aastat) ning eesmärgiga tugevdada parlamentidevahelist koostööd ELis pakub Euroopa Parlament nendele esindajatele taotluse korral tasuta ruume ja muid majasiseseid teenuseid oma Brüsseli ja Strasbourg'i hoonetes.

Aastate jooksul on kõik ELi riikide parlamendid saatnud ametnikke Brüsselisse, et hõlbustada suhteid ELiga. Kokku ligikaudu 50 inimest 41 parlamendikojast kasutab 37 bürood. Esindajad

¹² Aruanne IPEX-i 2016. aasta töö kohta, www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers

töötavad samas Euroopa Parlamendi hoones, kus asub ka riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat. See tekitab head koostööt ja aitab kaasa lihtsale teabevahetusele.

Esindajad on riigi ametnikud, kellel on halduslik ja neutraalne roll: nende vastastikuse teabevahetuse (mis on kahe-suunaline Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vahel) ülesanne on peamine tegur ELi asjades, kuna sellise teabevahetuse eesmärk on väga konkreetne – leida ühiseid lahendusi parlamentaarsel tasemel paljudele Euroopa Liidu probleemidele.

Ajakohastatud esindajate loetelu on kättesaadav aadressil www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/about/contacts.

Nõukogu eesistujariigi parlamendi toetamise programmid

Parlamentidevaheline koostöö ja teabevahetus hoogustuvad iga ELi eesistujariigi parlamentaarse mõõtme ettevalmistavas etapis. Kui selle riigi parlament, mis on rotatsiooni alusel esimest korda ELi nõukogu eesistuja, palub kirjalikult Euroopa Parlamendilt abi oma eesistumise parlamentaarse mõõtme ettevalmistavas tegevuses, võib Euroopa Parlament aidata kanda koos asjaomase parlamendiga programmi kulusid usaldusväärse finantsjuhtimise piires. Selle programmi raames püüab Euroopa Parlament pakkuda vajadustele vastavat toetust, mille aluseks on eesistuja vajadused ja prioriteedid.

Pärast ELi nõukogu eesistumise ajakava muutmist on tekkinud enneolematu olukord, kus järjest neli riiki (Slovakkia, Malta, Eesti ja Bulgaaria) asuvad ELi juhtima esmakordselt. Nende riikide parlamendid on kinnitanud oma huvi ELi eesistujariigi toetusprogrammi vastu.

Aastatel 2015 ja 2016 nõustus riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat Slovakkia parlamendi toetusprogrammiga ning korraldas edukalt mitmeid külastusi selle parlamendi liikmetele, samuti tutvumisreise parlamendi juures tegutsevatele ekspertidele Euroopa Parlamendi komisjonidesse ja teenistustesse.

Sarnane programm on ette nähtud Eesti ja Bulgaaria eesistumisaajaks ning külustus Maltale korraldati 2016. aasta detsembris eesistumisaaja ettevalmistamiseks. Sel puhul toimus subsidiaarsust ning Euroopa Parlamendiga koostööd käsitlev seminar.

Programmis osalejad kinnitasid, et põhjalik ja operatiivne teabevahetus oli eriti kasulik ajakava koostamiseks ja parlamentaarse mõõtme paremaks kavandamiseks. Võrgustike loomine kõigi oluliste koostööpartneritega (Euroopa Parlamendi liikmed, Euroopa Parlamendi ametnikud, parlamendi esindajad, IPEXi töötajad, COSACi sekretariaat, parlamentidevahelise konverentsi projektimeeskonnad) ning hiljuti saadud kogemuste jagamine on kõrgelt hinnatud. Teadmiste edastamine ja pidev suhtlemine tagas samuti erinevate eesistujariikide töö järjepidevuse ning ka lühiajalisi lähetusi spetsiaalsetesse teenistustesse peeti väga väärtuslikuks.

Connect – riikide parlamentide dokumente sisaldav Euroopa Parlamendi andmebaas

Riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat haldab andmebaasi Connect Euroopa Parlamendi intranetis. See andmebaas sisaldab kõiki ELiga seotud dokumente, mille riikide parlamendid on Euroopa Parlamendile alates 2010. aastast ametlikult edastanud.

Praegu pääsevad Euroopa Parlamendi liikmed, assistendid, fraktsioonid, parlamendikomisjonide sekretariaadid ja teised Euroopa Parlamendi ametnikud ning Brüsselis asuvad riikide parlamentide esindajad andmebaasile ligi Euroopa Parlamendi sisevõrgu kaudu aadressil www.connect.ep.parl.union.eu

Kavas on teha andmebaas Connect 2017. aastal kättesaadavaks Euroopa Parlamendi avalikul veebisaidil www.europarl.europa.eu/relnatparl

Euroopa Parlamendi suhete tugevdamine ELi riikide parlamentidega ülemaailmses kontekstis

Aastal 2016 töötas riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat projektiga¹³, mille eesmärk oli tugevdada järelmeetmeid ja tõhustada koostööd ELi riikide parlamentidega mitmepoolsetel assambleedel ja ülemaailmsel foorumitel.

Esimesed praktilised sammud riikide parlamentide tihedamaks sidumiseks Euroopa Parlamendi tööga tehti veebruaris ja märtsis 2016. aastal peetud „Ukraina nädala“ kontekstis. Selle olulise ürituse korraldas Euroopa Parlament ning selle eesmärk oli suurendada Ukraina raada suutlikkust. Riikide parlamente kutsuti osalema, et kaardistada nende tegevus vastastikuse täiendavuse tagamiseks.

Projekti teine oluline omadus oli Euroopa Parlamendi kõrgetasemeline osalemine iga kahe aasta järel toimival Euroopa parlamentide esimeeste konverentsil, mis toimus 15. ja 16. septembril 2016. aastal Strasbourgis Euroopa Nõukogu Parlamentaarsete Assamblee egiidi all. Üritusel osales üle 50 spikri. Kõnealusel konverentsil esindas Euroopa Parlamenti asepresident Lunacek ning haldusalast tuge ja nõu pakkus riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat. Mõttekas oleks Euroopa Parlamendi korrapärane osalemine üritustel, mida korraldatakse Euroopa Nõukogu egiidi all ning kus Euroopa Liidule ja selle institutsioonidele pidevalt osutatakse ning neid sageli kritiseeritakse.

Kõnealusel projekti puhul on oluline ka Parlamentidevaheline Liit (IPU). Euroopa Parlamendi presidenti kutsutakse kaks korda aastas IPU assambleele. IPU assambleede raames kohtub ka Peasekretäride Liit (ASG). Eduka osalemise tagamiseks jätkab riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat IPU jälgimist.

¹³ Presidentuuri peadirektoraadi projekt 4 „Euroopa Parlamendi suhete tugevdamine ELi riikide parlamentidega ülemaailmses kontekstis“.

LISAD

I LISA – COSACi 2016. aasta kohtumiste teemad ja peaesinejad

COSACi üritus	Teemad	Euroopa Parlamendi peaesinejad/osalejad
Esimeeste istungid Haag, 7.–8. veebruar 2016	• Europolile keskenduva juhtumiuuringul rajaneva parlamentaarse kontrolli korraldamine ja koostöö • Euroopa prioriteedid aastaks 2016 ja järgnevateks aastateks	
LV COSACi täiskogu istung Haag, 12.–14. juuni 2016	Arutelu Madalmaade eesistumise üle • I istung: parlamentaarne kontroll, parimate tavade vahetamine • II istung: parlamendid kui õigusriigi kaitsjad ELis • III istung: parimate tavade ja kogemuste vahetamine parlamentaarses diplomaatias • IV istung: Euroopa Kontrollikoda • V istung: ränne • Arutelu ELi ja Türgi kokkuleppe rakendamise hetkeseisu üle	Sophie in 't Veld, ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomist käsitleva seadusandliku algatusraporti raportöör Elmar Brok, väliskomisjoni (AFET) esimees
Esimeeste istung Bratislava, 10.–11. juuli 2016	• Eesistujariigi Slovakkia prioriteedid • ELi sotsiaalne mõõde ja ühtekuuluvuspoliitika – sotsiaalvaldkonnas AAA-reiting	
LVI COSACi täiskogu istung Bratislava, 13.–15. november 2016	• Eesistujariigi Slovakkia hetkeolukord • Liikmesriikide parlamentide rolli tugevdamine ELis • Atlandi-ülene kaubandus- ja investeerimispartnerlus (TTIP) • 2016: energialiidu tulemuste aasta • ELi välispiiri kindlustamine ebaseadusliku rände kontekstis	Danuta Maria Hübner, põhiseaduskomisjoni (AFCO) esimees

Üksikasjalikuma teabe saamiseks COSACi istungite päevakordade kohta eesistujariikide kaupa vt COSACi veebilehte www.cosac.eu

II LISA – Euroopa Parlamendi komisjonide korraldatud parlamentidevahelised kohtumised Brüsselis¹⁴ 2016. aastal

EP komisjon	Üritus	Riikide parlamentide osalemine ¹⁵			
		Liikmed	Parlamendid	Kojad	EP Liikmed
ECON/BUDG/ EMPL	16.–17. veebruar Euroopa parlamentaarne nädal: parlamentidevaheline konverents stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta Euroopa Liidus (IPC SECG)	134	33	44	45
JURI	17. veebruar Seminar: seminar uute lepingunormide kohta digitaalses keskkonnas	4	4	4	4
AFET	23. veebruar Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine: „NATO Varssavi tippkohtumise suunas“ ja „Konfliktid Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas“	37	19	22	91
FEMM	3. märts Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine: „Naispagulased ja -varjupaigataotlejad ELis“	41	29	33	15
TAXE 2	18. aprill Arvamuste vahetus ELi riikide parlamentidega: „Maksustamise vältimise vastane pakett ning muud ELi ja rahvusvahelised arengud: riikide parlamentide poolne kontroll ja demokraatlik järelevalve“	25	17	19	34
BUDG	7.–8. september Institutsioonidevaheline konverents riikide parlamentidega ELi tulevase rahastamise kohta	58	20	25	34
ECON	28. september Arvamuste vahetus ELi riikide parlamentidega: „Euroopa poolaasta 2016. aasta tsükkel“	16	15	15	22
CULT	11. oktoober Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine: „ELi kultuuri- ja loomesektorid“	29	17	19	11
EMPL	12. oktoober Arvamuste vahetus ELi riikide parlamentidega: „Töötajate lähetamise eeskirjade sihipärane läbivaatamine“	32	18	22	68
JURI	17. oktoober Seminar: „Robootika ja tehisintellekt – eetilised küsimused ja regulatiivne lähenemisviis“	4	4	4	4

¹⁴ Kui ei ole määratletud teisiti, on kõik kohtumised parlamentidevaheliste komisjonide kohtumised

¹⁵ ELi liikmesriigid, kandidaatriigid, potentsiaalsed kandidaatriigid, Šveits ja Norra

AFET	8. november Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine: „Ühise välis- ja julgeolekupoliitika hetkeseis“	25	14	15	86
CONT	8. november Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine: „Koostöös liikmesriikidega eelarve täitmisel vahendite parema kasutamise suunas: parlamentaarsete kontrolli koostööaltim mudel“	16	12	12	9
LIBE	28. november Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine: „Europol ja selle parlamentaarne kontroll ELi sisejulgeolekupoliitikas“	45	24	31	22
AFCO	29. november Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine: „Euroopa Parlamendi uurimisõigus“, „ELi valimisseaduse läbivaatamine“, „ELi tulevane institutsiooniline areng“	30	15	19	18
INTA	29. november Lõunasöögi ajal arutelu riikide parlamentidega CETA üle	10	7	9	14
EMIS	5. detsember Arvamuste vahetus riikide parlamentidega: arvamuste vahetus Saksamaa, Prantsusmaa, Belgia ja Ühendkuningriigi parlamentide esindajatega autotööstuses heitkoguste mõõtmise parlamentaarsete uurimiste üle	4	4	4	16
KOKKU		510	ei kohaldata	ei kohaldata	493

III LISA – Riikide parlamentide¹⁶ külastused Euroopa Parlamenti (sealhulgas videokonverentsid)

Kuupäev	Riik/Koda	Komisjon/Muu
11.1.2016	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Liikmed ja ametnikud; Euroopa Ametiühingute Konföderatsioon (<i>Confédération européenne des syndicats</i>) ning Euroopa Poliitikauuringute Keskuse esindajad
13.1.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	ELi asjade komisjon
25.1.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Rahvusvahelise arengu komisjon
26.1.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	ELi rahandusküsimuste allkomisjon
28.1.2016	NO – Norra parlament	Tööhõive- ja sotsiaalküsimuste alaline komisjon
26.1.2016	Põhjamaade Nõukogu	Balti Assamblee ja Põhjamaade Nõukogu delegatsioon
16.2.2016	SE – Rootsi Riksdag	Uuringuteenused ja raamatukogud
16.2.2016	ES – Hispaania parlament	Hispaania parlamendi ja piirkondlike parlamentide ametnikud
17.–18.2.2016	NO – Norra parlament	Liikmete ja ametnike töövisiit
18.–19.2.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Tutvumisreis
24.2.2016	DK – Taani Folketing	Euroopa asjade komisjon
29.2.–1.3.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	Keskkonna ja energia allkomisjoni ametnikud
1.–2.3.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Euroopa Liidu asjade kontrollikomisjon
14.3.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Põhja-Iirimaa asjade komisjon
15.3.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Walesi asjade komisjon
15.–16.3.2016	RO – Rumeenia Senat	Transpordi- ja energiakomisjon
16.3.2016	IT – Itaalia Saadikutekoda	Maffiavastane ühiskomisjon
16.3.2016	NO – Norra parlament	Välis- ja kaitsepoliitika alaline komisjon
16.3.2016		Turvalisuse valdkonda käsitlev kohtumine kutsutud ELi liikmesriikide parlamentidega
21.–22.3.2016	BG – Bulgaaria Rahvuskogu	Kagu-Euroopa koostööprotsessi Parlamentaarsete Assamblee delegatsioon, mida juhatas Tsetska Tsacheva, Bulgaaria parlamendi spiiker
4.–5.4.2016	DK – Taani Folketing	Ametnikud
5.4.2016	DE – Saksamaa Liidupäev	Euroopa asjade komisjon
5.4.2016	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Liikmed
6.4.2016	FI – Soome Eduskund	Auditikomisjon
7.4.2016	FR – Prantsusmaa Senat	Prantsuse Senati büroo
18.–19.4.2016	FI – Soome Eduskund	Suur parlamendikomisjon
18.4.2016	AT – Austria Rahvusnõukogu	Ametnikud
20.–22.4.2016	SK – Slovakkia Rahvuskogu	ELi nõukodu Slovakkia eesistumise parlamentaarset mõõdet ettevalmistavad ametnikud
26.–27.4.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	ELi siseasjade allkomisjon
28.–29.4.2016	DK – Taani Folketing	Ametnikud
3.5.2016	IT – Itaalia Senat	ELi asjade ja transpordikomisjoni ühiskohtumine (videokonverents)

¹⁶ ELi liikmesriikide parlamentid; Norra parlament Põhjamaade Nõukogu

3.5.2016	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Liikmed
23.5.2016	NL – Madalmaade Parlamendi Teine Koda	Infrastruktuuri ja keskkonnakomisjon
26.–27.5.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Tutvumisreis
26.5.2016	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Liikmed ja ametnikud
3.6.2016	NO – Norra parlament	Välisministeeriumi praktikandid
6.–7.5.2016	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu ja Senat	ELi asjade ühiskomisjon
13.–15.6.2016	SK – Slovakkia Rahvuskogu	ELi nõukogu Slovakkia eesistumise parlamentaarset mõõdet ettevalmistavad ametnikud
14.6.2016	IT – Itaalia Saadikutekoda	Majandustegevuse, kaubanduse ja turismikomisjon (videokonverents)
15.6.2016	NO – Norra parlament	Norra ettevõtjate konföderatsioon
16.6.2016	EE – Eesti Riigikogu	Ametnikud
22.6.2016	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Liikmed
24.6.2016	NL – Madalmaade Parlamendi Teine Koda	Ametnikud
29.6.2016	DE – Saksamaa Liidupäev	Johannes Singhammer, asepresident
29.6.2016	DE – Saksamaa Liidupäev	Turismikomisjon
13.–14.7.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Keskonna-, toidu- ja maaelukomisjon
14.7.2016	IT – Itaalia Saadikutekoda	Rahanduskomisjon (videokonverents)
6.9.2016	DE – Saksamaa Liidupäev	Parlamendi säästva arengu nõukoda
6.–7.9.2016	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Liikmed
7.9.2016	NO – Norra parlament	Euroopa Liidu juures asuva Norra esinduse ametnikud
9.9.2016	NL – Madalmaade Parlamendi Teine Koda	Tervishoiukorralduse Erasmuse keskuse delegatsioon
16.9.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	ELi allkomisjon
26.9.2016	FR – Prantsusmaa Senat	Liikmed
27.9.2016	IT – Itaalia Saadikutekoda	Jäätmehoolduskomisjon
27.–28.9.2016	FI – Soome Eduskund	Parlamendi uuringuteenuste ametnikud
28.9.2016	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Liikmed
12.10.2016	DK – Taani Folketing	Euroopa Liidu asjade komisjoni esimees
17.–18.10.2016	AT – Austria Rahvusnõukogu	Ametnikud
19.–21.10.2016	PL – Poola Seim	Riigikantslei ametnikud
24.10.2016	NO – Norra parlament	Delegatsioon Euroopa Nõukogu Parlamentaarses Assamblees
27.10.2016	NO – Norra parlament	Rahandusministeeriumi ametnikud
8.11.2016	FI – Soome Eduskund	Suur parlamendikomisjon
9.11.2016	PL – Poola Seim	ELi asjade komisjon
9.–10.11.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	Ametnikud
10.11.2016	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Liikmed ja ametnikud
15.11.2016	IT – Itaalia Saadikutekoda	Kultuurikomisjon
21.–22.11.2016	FR – Prantsusmaa Senat	Jean Bizet, Jean-Pierre Raffarin ning senaatorid (rühm <i>Brexit et refondation de l'Union Européenne</i>)
25.11.2016	NO – Norra parlament	Välisministeeriumi praktikandid ja justiitsministeeriumi töötajad
28.11.2016	NL – Madalmaade Parlamendi Teine Koda	Euroopa asjade komisjon
29.11.2016	AT – Austria Rahvusnõukogu	Asespiikri Karlheinz Kopfi külaskäik

29.11.2016	IE – Iirimaa parlament	ELi asjade ühine komisjon
30.11.2016	DK – Taani Folketing	ELi asjade komisjon
30.11.2016	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda ja Alamkoda	Ühendkuningriigi Euroopa Parlamendi liikmete, parlamendiliikmete ja peeride kolmepoolne kohtumine
30.11.2016	HR – Horvaatia parlament	Domagoj Ivan Milošević, Euroopa asjade komisjoni esimees
14.12.2016	NO – Norra parlament	EEA/EFTA delegatsioon
14.12.2016	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Parlamentidevaheline töökohtumine: põllumajandus, bioloogiline mitmekesisus ja rahvusvaheline kaubandus

IV LISA – Varajase hoiatamise mehhanismi andmed

2016. aastal Euroopa Parlamendile esitatud põhjendatud arvamused ja seisukohavõttud¹⁷

Riikide parlamentidelt saadud esildised 2016. aastal			
		Põhjendatud arvamused	Seisukohavõttud
Liikmesriik	Parlament/koda	2016	2016
Austria	Nationalrat	0	0
Austria	Bundesrat	5	5
Belgia	Chambre des Représentants	0	0
Belgia	Sénat	0	0
Bulgaaria	Narodno Sabranie	4	0
Horvaatia	Hrvatski Sabor	1	0
Küpros	Vouli ton Antiprosópon	0	4
Tšehhi Vabariik	Poslanecká sněmovna	4	10
Tšehhi Vabariik	Sénat	3	35
Taani	Folketinget	3	2
Eesti	Riigikogu	1	0
Soome	Eduskunta	0	0
Prantsusmaa	Assemblée Nationale	0	3
Prantsusmaa	Sénat	8	3
Saksamaa	Bundestag	0	3
Saksamaa	Bundesrat	0	25
Kreeka	Vouli ton Ellinon	0	0
Ungari	Országgyűlés	2	0
Iirimaa	Houses of Oireachtas	3	3
Itaalia	Camera dei deputati	0	16
Itaalia	Senato	3	65
Leedu	Seimas	1	0
Luksemburg	Chambre des Représentants	2	5
Läti	Saeima	1	0
Malta	Kamra tar-Rapprezentanti	5	1
Madalmaad	Tweede Kamer	3	2
Madalmaad	Eerste Kamer	3	4
Poola	Seim	2	0
Poola	Sénat	3	10
Portugal	Assembleia da República	1	63
Rumeenia	Camera Deputaţilor	2	21
Rumeenia	Senatul	1	39
Hispaania	Cortes	0	15
Rootsi	Riksdagen	12	0
Sloveenia	Državni Zbor	0	0
Sloveenia	Državni Svet	0	0
Slovakkia	Národná rada	2	0
Ühendkuningriik	House of Commons	1	0
Ühendkuningriik	House of Lords	0	0
KOKKU		76	334

V LISA – Euroopa Parlamendiuringute ja Dokumendikeskus (ECPRD)

A. Küsimused, mille puhul Euroopa Parlamendi poliitilised organid ja haldusteenistused 2016. aastal ECPRD võrgustikuga võrdlevate päringute kaudu konsulteerisid

- Volituste andmine parlamendikomisjonidele
- Riikide parlamentide seisukohavõttud ELi õiguse ettevalmistamise etapis
- Liikmete parlamentaarne tegevus parlamendi ametlikul veebisaidil
- Euroopa Parlamendi valimiskorra muutmise heakskiitmine – põhiseaduslik nõue
- Koolitused ja sissejuhatavad kursused, sealhulgas käsiraamat uutele liikmetele
- Riikide parlamentide töötajate töөлõidu toetus
- Puuetega inimestele juurdepääs parlamendi hoonetele
- Hübridsõidukid ja e-autod parlamendi transporditeenistuses
- Ürituste korraldamise eeskirjad parlamendis
- Liikmesriikide vastukaja Euroopa Parlamendi uurimiskomisjonile

B. ECPRD võrgustikuga seotud seminarid ja põhikirjajärgsed kohtumised 2016. aastal

Seminarid		
Seminar „Parlamendid ning uus majandus- ja eelarvejuhtimine“ (majandus- ja eelarveküsimuste valdkond)	Bakuu	19.–20. mai
Seminar „Parlamendi digitaalne iluravi“ (Parli@ments on the Net XIV) (parlamendi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkond)	Berliin, Bundesrat	9.–10. juuni
Seminar „Teadmiste ja dokumenteerimise teenistus parlamendis täna ja homme“ (raamatukogude, uuringuteenuste ja arhiivide valdkond)	Oslo	8.–9. september
Seminar „Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia parlamendis“ (parlamendi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia huvivaldkond)	Haag, Eerste Kamer	10.–11. november
Seminar „Õigusloome eel- ja järelkontroll“ (parlamentaarsete tava ja korra huvivaldkond)	Dublin	24.–25. november
Põhikirjajärgsed kohtumised		
Täitevkomitee koosolek	Kraków	17.–18. märts
Euroopa parlamentide esimeeste konverents (koos peasekretäride kohtumisega ECPRD teemal)	Strasbourg	15.–16. september
Täitevkomitee koosolek	Ateena	22.–23. september
Korrespondentide aastakonverents	Pariis	17.–18. november

¹⁷ Tabelis on arvestatud ainult neid riikide parlamentide dokumente, mis esitati vastuseks seadusandlike aktide eelnõudele ja mis kuuluvad Lissaboni lepingu protokoll nr 2 alla. See ei hõlma dokumente, mis esitati vastuseks muudele kui seadusandlikele konsulteerimisdokumentidele ning rohelistele või valgetele raamatutele (nn mitteametliku poliitilise dialoogi raames).

EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIKIDE PARLAMENDID

Märts 2017

 valitakse otse

 valitakse kaudselt / määratakse / muu

C. Väljaanne „Spotlight on Parliaments in Europe“

- Kodanike ja mittekodanike sotsiaaltoetused ja -õigused („Spotlight“ nr 9 – veebruar 2016)
- Tsiviilotstarbelise tuumaenergia poliitika pärast Fukushima („Spotlight“ nr 10 – märts 2016)
- Noorte liikuvus ELis („Spotlight“ nr 11 – juuni 2016)
- Kehavälise viljastamise kättesaadavus riikliku tervishoiuteenusena („Spotlight“ nr 12 – september 2016)
- ELi õigusaktide kvaliteet („Spotlight“ nr 13 – detsember 2016)

Belgique/België/ Belgien BELGIA Kamer van volksvertegen- woordigers/ Chambre des représentants/ Abgeordneten- kammer Senaat/ Sénat/ Senat 150 60	България BULGAARIA Народно събрание (Narodno sabranie) 240	Česká republika TŠEHHI VABARIIK Poslanecká sněmovna Senát 200 81	Danmark TAANI Folketinget 179
Deutschland SAKSAMAA Deutscher Bundestag Bundesrat 630 69	Eesti EESTI Riigikogu 101	Éire/Ireland IRIMAA Dáil Éireann Seanad Éireann 158 60	Ελλάδα KREEKA Βουλή των Ελλήνων (Vouli ton Ellinon) 300
España HISPAANIA Congreso de los Diputados Senado 350 208 58	France PRANTSUSMAA Assemblée nationale Sénat 577 348	Hrvatska HORVAATIA Hrvatski sabor 151	Italia ITAALIA Camera dei Deputati Senato della Repubblica 630 315 5
Κύπρος KÜPROS Βουλή των Αντιπροσώπων (Vouli ton Antiprosopon) 56	Latvija LÄTI Saeima 100	Lietuva LEEDU Seimas 141	Luxembourg LUKSEMBURG Chambre des Députés 60
Magyarország UNGARI Országgyűlés 199	Malta MALTA Il-Kamra Tad-Deputati 71	Nederland MADALMAAD Tweede Kamer Eerste Kamer 150 75	Österreich AUSTRIA Nationalrat Bundesrat 183 61
Polska POOLA Sejm Senat 460 100	Portugal PORTUGAL Assembleia da República 230	România RUMEENIA Camera Deputatilor Senat 329 136	Slovenija SLOVEENIA Državni zbor Državni svet 90 40
Slovensko SLOVAKKIA Národná Rada 150	Suomi/ Finland SOOME Eduskunta 200	Sverige ROOTSI Riksdagen 349	United Kingdom ÜHENDKUNINGRIIK House of Commons House of Lords 650 825

Allikas: riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat koostöös ELi liikmesriikide parlamentide esindajatega Brüsselis

